

Kx 128726

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นายวรายุทธ มะปะทั่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัย : นายวรายุทธ มะปะทั่ง

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทขุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชิต บุญทองเถิง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

กรรมการ

ว่าที่ร้อยโท

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา มาระนันต์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัย จันทขุม)

ชื่อเรื่อง	: การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ชื่อผู้วิจัย	: นายวรายุทธ มะปะทั่ง
ปริญญา	: ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ฝาระนัด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.ณัฐชัย จันทชุม
ปีการศึกษา	: 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) ศึกษาทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 106 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะปฏิบัติเป็นแบบรูบริกสกอร์ (Rubric Score) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04

คำสำคัญ : ทักษะปฏิบัติ พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Title : The development of learning activities skills according to David's concept in basic dancing art for 5th grade Primary School students

Author : Mr. Warayut Mapatang

Degree : Master of Education

Advisors : Asst.Prof.Dr. Wanida Pharanat
Asst.Prof.Acting Sub.Lt.Dr. Nattachai Juntachum

Year : 2019

ABSTRACT

The objective of this research are : 1) To develop learning activities skills according to David's concept in basic dancing art for Primary school in 5th grade to have an efficiency based on the criteria of 80/80. 2) To learn the effectiveness index of learning activities skills according to David's concept in basic dancing act for Primary school in 5th grade 3) To learn the skill after learning the activities skills according to David's concept in basic dancing art for Primary school in 5th grade. The group sample we used in this research is the Primary school students in 5th grade, room 1, second semester of 2019 at Ban Hai Sa-at school, Khao Suan Kwang district, Primary Educational Service area, Khonkaen district 4, 106 sample students. The random group sample we used is the Cluster Random Sampling. The tools we used to gather data informations are 6 learning activities plans according to David's concept in basic dancing art, the suitability the educational achievement tests, the confidence level and the measurement skills in Rubric Score 5 levels. The statistic we used to analyze the information are percentage, the average mean and the standard deviation.

The result of this research are 1) The efficiency level of learning activities skills plans according to David's concept for 5th grade students in basic dancing art is increasingly to 87.08/82.58 which is higher than the standard criteria of 80/80. 2) The effectiveness index of learning activities skills according to David's concept in basic dancing act for Primary school in 5th grade is equal to 0.7191 3) After the Primary school in 5th grade students learned the activities skills according to David's concept in basic dancing art, the overall results in the percentage is 84.04.

Keywords : Activities Skill Basic Dancing Art Primary School In 5th Grade

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ผศ.ดร.วนิดา ฝาระนัด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ผศ.ว่าที่ ร.ต.ดร.ณัฐชัย จันทชุม อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม คุณครูตติกร เนื่องภักดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด คุณครูทิพย์ พารักษ์ พรหมภักดี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด นางวิฉนิภา วิชิต ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 นางเบญจมาศ วงศ์สิทธิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองกุ้ง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผอ.วาทีตร กุลแสนไชย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด คุณครู สุนิษา อรัญมิตร ขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อประยูร มะปะทั่ง คุณแม่สมพร มะปะทั่ง นายเฉลิมวุฒิ มะปะทั่ง นายนพเกล้า ทองธรรมมา ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคนที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนด้านการศึกษา แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณคุณครูเพ็ญจันทร์ กาญจนนันท์ คุณครูรัชณี น้อยสิม ขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ นิสิต ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอนรุ่น 5 ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการวิจัย ครั้งนี้อย่างดียิ่ง ประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดา ที่ให้ชีวิต ครู อาจารย์ ที่ให้สติปัญญาแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จในชีวิต

นายวรายุทธ มะปะทั่ง

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	9
2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของเดวีส์	17
2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	25
2.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	39
2.5 ดัชนีประสิทธิผล	40
2.6 ทักษะปฏิบัติ	41
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	65
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	66
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	77

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	83
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย	89
5.2 สรุป	89
5.3 อภิปรายผล	90
5.4 ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	106
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	137
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพแบบประเมินทักษะปฏิบัติ	145
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	152
ประวัติผู้วิจัย	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตาราง	36
3.1	การวิเคราะห์ความสอดคล้องการสร้างจำนวนข้อสอบกับสาระการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	70
4.1	ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	85
4.2	ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	86
4.3	ผลการประเมินแบบวัดทักษะปฏิบัติด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	87

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	33
2.2 รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเขียนเรียงลำดับ	35
2.3 การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียงลำดับ	37
2.4 รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเขียนเรียงลำดับ	35
ข.1 วงบน.....	112
ข.2 วงกลาง	113
ข.3 วงล่าง.....	114
ข.4 วงบัวบาน	115
ข.5 ทำส่วนมือ	116
ข.6 ทำจีบหาง.....	117
ข.7 ทำจีบคว่ำ.....	118
ข.8 ทำจีบส่งหลัง	119
ข.9 ทำจีบปกหน้า	120
ข.10 ทำจีบปกข้าง	121
ข.11 ทำจีบล่อแก้ว.....	122

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาความสำคัญและปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้กำหนด สาระการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/มาตรฐานการเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ การเรียนรู้วิชานาฏศิลป์จึงจำเป็นและมุ่งเห็นความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้ นักเรียนได้เกิดทักษะปฏิบัติ มีทักษะการรำ+มีความรู้ความเข้าใจในความคิดรวบยอดทางนาฏศิลป์ และ รู้สึกตระหนักในคุณค่าของตนเอง กำหนดให้เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและ สังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ความสามารถผ่านการฝึกอบรมการสืบสานวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งติดตามประเมินผลเพื่อให้การจัดการศึกษามีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ เพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุขภายใต้การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอัน ดีงามของไทย ตลอดจนความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทย การที่นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจนั้น ครูต้องสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียน เกิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (ขวลิต ชูกำแพง, 2550, น. 39-40) นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจะเป็นในการ ปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณภาพ คนในสังคมไทยมีคุณธรรม และ มี ความรอบรู้เท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการ เปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและ เยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 :

4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งได้จัดให้เด็กทุกคนทุกระดับชั้นได้เรียน เนื่องจากนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนไหวในอริยบทต่างๆ การแสดงออกทางอารมณ์ต่างๆ ล้วนแล้วแต่เป็นท่าทางที่เลียนแบบธรรมชาติของมนุษย์ การเรียนนาฏศิลป์จึงมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก มีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกายและเกิดความสุขสนุกสนานสิ่งจำเป็นในการเรียนนาฏศิลป์ คือกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ เพราะเป็นวิชาที่ว่าด้วยการแสดงออก การเรียนในชั้นเรียนผู้เรียนจะต้องนำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ใช้ในการแสดงและแก้ปัญหาการที่ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองจากความรู้ ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจ ตระหนักในคุณค่าและมีความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้นทักษะเหล่านี้หากได้รับการปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง จนมีความสามารถในระดับหนึ่งผู้เรียนก็จะสามารถนำมาใช้ในชีวิตจริงได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, น. 391-4)

นาฏศิลป์ไทยถือเป็นวัฒนธรรมสำคัญสาขาหนึ่งที่มีการแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์แห่งชาติเป็นเครื่องวัดความเป็นมาของประวัติศาสตร์ อันแสดงถึงความเป็นชาติที่มีความรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เพราะมีลักษณะเป็นของตนเอง เริ่มจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ โดยการเลียนแบบแล้วนำมาประดิษฐ์ดัดแปลงให้เป็นศิลปะที่งดงามในรูปร่างของการเอียงกรายรำยรำให้เข้ากับทำนอง การขับร้องและดนตรี ซึ่งเหล่านี้ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับจนกระทั่งเป็นรูปแบบนาฏศิลป์ไทยประจำชาติ นาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นไทยในตัวเองกล่าวคือ มีท่ารำที่อ่อนช้อยงดงาม แสดงออกของอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทย ทำท่าทางแล้วผู้ชมเกิดความเข้าใจในความหมายอย่างกว้างขวาง มีดนตรีประกอบ ซึ่งดนตรีนี้จะแทรกอารมณ์หรือรำกับเพลงที่มีแต่ทำนองหรือมีทั้งเนื้อร้องและใส่ท่ารำตามเนื้อร้องนั้นๆ คำร้องหรือเนื้อร้องที่ใช้จะต้องเป็นคำประพันธ์ เครื่องแต่งกายของนาฏศิลป์ไทยจะแต่งกายแตกต่างไปจากชาติอื่น จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จนเป็นที่ชื่นชอบของนานาประเทศที่ได้พบเห็นความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย แม้ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากต่างชาติอันหลากหลายที่กำลังหลั่งไหลเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย แต่สิ่งหนึ่งที่คนไทยยังสามารถและสืบทอดได้จนถึงทุกวันนี้ก็คือ นาฏศิลป์ ที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์และให้การสนับสนุน เพื่อให้ศิลปะแขนงนี้ดำรงสืบไปในอนาคต (สุมิตร เทพวงษ์ 2548: 1) การสืบทอดศิลปวัฒนธรรมทางนาฏศิลป์ แต่โบราณผู้ถ่ายทอดมีจุดมุ่งหมายให้ครอบคลุมบริบทของชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นตามสภาพแวดล้อม โดยมีเป้าหมายผลิตคนรุ่นใหม่ให้เป็นผู้มีความสามารถรอบรู้ในการปฏิบัติงานทางด้านนาฏศิลป์และการละครทุกด้าน (พจน์มัลย์ สมรรคบุตร, 2550, น. 3943)

ในการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนยังขาดทักษะปฏิบัติ ยังไม่มีพื้นฐานในการเรียนเป็นวัยที่ต้องกล้าแสดงออกและแสดงความคิด สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และควรที่จะสามารถพัฒนาฝึกฝนทักษะได้ แต่จากผลการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ในโรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ให้เชื่อมโยงกับการแสดงออกและฝึกปฏิบัติในลักษณะหลากหลายสอดคล้องกับบริบทการเรียน ส่งผลให้นักเรียนยังขาดความรู้ด้านพื้นฐานนาฏศิลป์ การกระตือรือร้นที่จะเรียน และความพร้อมด้านแรงจูงใจในการเรียนนาฏศิลป์ให้สำเร็จ ซึ่งหากปัจจัยดังกล่าวได้รับการปรับปรุงพัฒนา ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกภูมิใจในตนเองที่สามารถแสดงออกทางนาฏศิลป์ได้อย่างมีทักษะ เป็นแบบอย่างที่ได้รับคำชมเชยในการเรียนนาฏศิลป์ ประสบผลสำเร็จสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม ขนบประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นผู้เรียนอยู่ในวัยที่มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะเป็นต้นแบบในการเรียนและการแสดงออกทางนาฏศิลป์ของโรงเรียนในระยะต่อไป (ทศนา แคมมณี, 2553, น. 39246-248)

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามรูปแบบของเดวีส์สรุปได้ว่าการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติงานครูผู้สอนจะต้องแบ่ง เนื้อหาของหน่วยใหญ่ออกเป็นเนื้อหาย่อยให้ละเอียดและให้มีจำนวนเนื้อหาย่อยมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะย่อยเหล่านั้นให้เกิดความชำนาญในระหว่างขั้นตอนการฝึกทักษะย่อย แต่ละส่วนครูเป็นผู้สาธิตการปฏิบัติงานนั้นก่อนที่จะให้นักเรียน ลงมือปฏิบัติตามแล้วปล่อยให้ นักเรียนฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยไม่มี การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อครูเห็นว่านักเรียนปฏิบัติงานได้แล้ว จึงสอนเทคนิคและวิธีการที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และมีคุณภาพดีขึ้น รูปแบบของเดวีส์ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะปฏิบัติหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้เช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้นเช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกัน

ตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ เมื่อนักเรียนฝึกทักษะย่อยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบย่อยของงานทั้งหมดแล้ว จึงนำประสบการณ์ย่อยเหล่านั้นมาสู่การปฏิบัติงานเต็มรูปแบบ (จันทร์เพ็ญ ภัทรมานนท์, 2553, น. 39118-120)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในวัยที่สามารถเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการเรียนการสอนในเรื่องรูปแบบที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัตินาฏศิลป์ไปจนถึงการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติท่ารำ และยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ผลงานด้านศิลปะได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ และนำผลงานการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.3 เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 106 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ทักษะปฏิบัติท่ารำและการขับร้อง

1.3.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาตรฐานที่ ศ 3.1 ตัวชี้วัดที่ 1 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้คือ

แผนที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของนาฏยศัพท์ภาษาท่า

แผนที่ 2 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์

แผนที่ 3 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์

แผนที่ 4 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด

แผนที่ 5 เรื่อง ภาษาท่า และการขับร้องเพลงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

แผนที่ 6 เรื่อง การแสดงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

1.3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมงไม่รวมสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส” หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน สาระนาฏศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำเสนอแนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวิส ไว้ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวน มากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆเหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะ ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีมีประสิทธิภาพเร็วขึ้น โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบของ เดวิส (Dave) ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะปฏิบัติหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำ ในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

1. ครูสาธิตทำรำนานาฏยศัพท์ภาษาท่าและสังเกตการใช้นิ้ว ใช้นิ้ว และแขนในการปฏิบัติท่ารำซึ่งจะเห็นว่า มีแบบแผน

2. ครูอธิบายท่ารำ คือ นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มืองอเข้าหาฝ่ามือ ยกกำแขนขึ้นเป็นวงโค้ง โดยยกข้างใดข้างหนึ่งแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้งและส่งกำแขนไปข้างตัว การตั้งวงบนของตัวพระจะอยู่ระดับแฉ่งศีรษะ ส่วนของตัวนางจะอยู่ระดับหางคิ้ว ตามเอกสารแผนที่ 2 หน้า 84-94 ภาพประกอบที่ 1-11

3. ครูสาธิตท่า วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง ให้ผู้เรียนทำตามซ้ำๆ พร้อมกับอธิบายนาฏยศัพท์หมวดนามศัพท์ ดังนี้

3.1 วงบน	3.7 จีบคว่ำ
3.2 วงกลาง	3.8 จีบส่งหลัง
3.3 วงล่าง	3.9 จีบปรกหน้า
3.4 วงบัวบาน	3.10 จีบปรกข้าง
3.5 ท่าส่วนมือ	3.11 จีบล่อแก้ว
3.6 จีบหงาย	

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามทีละส่วนอย่างซ้ำๆ

1. ครูแสดงท่ารำวงบนให้ผู้เรียนดูซ้ำๆ แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่ครูสาธิต ทำซ้ำกันประมาณ 3-5 ครั้ง

2. ครูให้ผู้เรียนรำไปพร้อมกันประมาณ 3 ครั้ง อย่างซ้ำๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

1. ครูให้ผู้เรียนรำตามขั้นตอนครบวงท่าทั้งหมด พร้อมครูรำประกอบ 3 ครั้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้นเช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

1. ครูให้ผู้เรียนรำประกอบเพลงเอง พร้อมช่วยแนะนำเทคนิควิธีการรำให้ประณีตและสวยงามจนเข้าใจและให้ฝึกด้วยตัวเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆเป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

1. ครูให้ผู้เรียนรำพร้อมกันทั้งหมดจนเข้าใจและฝึกด้วยตัวเองได้

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เดวิส ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน จากการทำแบบทดสอบย่อยประจำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

“ดัชนีประสิทธิผล” หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่อง “พื้นฐานนาฏศิลป์”

“ทักษะปฏิบัติ” หมายถึง ศิลปะในการพอรำ หรือความรู้แบบแผนของการพอรำเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม มีแบบแผน ให้ความบันเทิงโน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเพลงร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไปคือ ศิลปะของการละเล่นการร้องรำทำเพลง

1. ทักษะปฏิบัติทำรำ หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้รับจากการปฏิบัติเรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ได้แก่ นาฏยศัพท์และภาษาท่า การรำวงมาตรฐานเพลงคืนเดือนหงาย ได้อย่างถูกต้อง ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำเป็นแบบรูบรีคสกอร์ (Rubric Score)

2. ทักษะปฏิบัติการขับร้อง หมายถึง คะแนนของผู้เรียนที่ได้จากการปฏิบัติการขับร้องด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติประเมินได้โดยใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเป็นแบบรูบรีคสกอร์ (Rubric Score)

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1 เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ด้วยการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดของเดวีส์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5.2 ได้พัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดของเดวีส์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผลการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนเนื้อหาสาระอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.5.3 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และผู้เกี่ยวข้องที่สนใจนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะด้านทักษะปฏิบัติ สำหรับหน่วยงาน สถานศึกษาได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของเดวิส
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. ทักษะปฏิบัติ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อให้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น เร่งรัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง เน้นคุณภาพประสิทธิภาพและความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา และเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้มีการอบรมแก่เด็กและเยาวชน ปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดให้มีห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการ

เรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึงรวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรมปรับปรุงหลักสูตร การศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัยรักงานและทำงานเป็น ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ว่างงานและผู้สูงอายุได้ฝึกงานอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็น ผู้ประกอบการอิสระได้ เรื่อง บูรณาการการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและการศึกษาส่งเสริมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านแบบองค์รวม ในมิติใหม่ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและ ชุมชน การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา คุณภาพนักเรียน ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการ เรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไรและประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการ ตรวจสอบ เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมิน คุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และทดสอบระดับชาติ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกใรความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน

ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ คือ

ทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์ จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี ในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่าง อิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ปะยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจ ความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทาง วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ 2 มิติ 3 มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาด ภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถสร้างแผนงาน แผนผังและภาพประกอบ เพื่อ ถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ และสามารถเปรียบเทียบความ แตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่แตกต่างกันเข้าใจปัญหาในการ จัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลดและเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการ ปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาใน ศาสนาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้นลง ของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยคและอารมณ์ของบทเพลงที่ฟัง ร้อง และบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่าย ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี อ่านเขียนโน้ตไทย และสากลในรูปแบบต่างๆ รู้ลักษณะของผู้ที่เล่นดนตรีได้ดีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟัง สามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และเล่าเรื่อง

รู้และเข้าใจบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรม ต่าง ๆ เรื่องราวดนตรีในประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรี รู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรม ต่างกัน เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์

รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐานสร้างสรรค์การ เคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการแสดงง่าย ๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์และสามารถออกแบบ เครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์การแสดงง่าย ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่

ประสบในชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นในการชมการแสดงและบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่อ
งานนาฏศิลป์

รู้แล้วเข้าใจความสัมพันธ์และประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละครสามารถเปรียบเทียบการแสดง
ประเภทต่างๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่น และสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี เห็นคุณค่าการ
รักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์
วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชมและ
ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า
ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า
งานดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อนาฏศิลป์อย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่า
ของนาฏศิลป์ที่เห็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของ
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้มีคุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยมอันพึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ มาตรฐาน
การเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบมาตรฐานการเรียนรู้จะเป็น

เครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ

นาฏศิลป์ แสดงความเป็นอารยประเทศ บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรืองด้วยดีก็ด้วยประชาชนมีความเข้าใจศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่มีความ เป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ โดยเฉพาะศิลปะการละครเป็นสิ่งสำคัญมาก สามารถกล่อมเกลาคิดใจโน้มน้าวไปในทางที่ดี ย่อมอารมณ์ให้เข้มข้นผ่องใสเป็นทางนำให้คิด และให้กำลังใจในทางที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองสืบไป

นาฏศิลป์เป็นศิลปะแขนงหนึ่งจัดอยู่ที่ประเภทวิจิตรศิลป์ ซึ่งศิลปะนั้นเป็นการแสดงออกทางด้านฝีมือของมนุษย์ให้ปรากฏนั้นอย่างยอดเยี่ยม งดงาม น่าชื่นชม และก่อให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจ นาฏศิลป์ จึงเป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยจุดมุ่งหมายหลัก คือให้เกิดความงามทั้งนี้ เพื่อสนองความต้องการทางอารมณ์และจิตใจ (จตุรงค์ โปนสูงเนิน, 2547, น. 1)

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการ เรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้อง การให้เกิดแก่ผู้เรียน

หลักการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยยึดหลักว่า นักเรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่กิดกับ ผู้เรียนกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่นำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการ สร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัยการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนพัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ชีววัต สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการสื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ ที่มีในท้องถิ่นการเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดสื่อการเรียนรู้ นักเรียนและครูสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง และปรับปรุงเลือกใช้อย่างดี คุณภาพจากสื่อต่างๆ จะมีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลผู้เรียนต้องอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาประเมินผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน

การประเมินระดับชั้นเรียนอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย การซักถามการสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน ภาระงาน แฟ้มสะสมงานการใช้แบบทดสอบเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน การประเมินระดับชั้นเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้

เอกสารเกี่ยวกับความสำคัญของสาระนาฏศิลป์และการจัดการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ประเทศใดที่ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถนำศักยภาพเหล่านั้นมาพัฒนาสู่สังคมได้ย่อมนำมาซึ่งความเจริญของประเทศชาติ ตัวอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่นมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและความสามารถสูงจึงสามารถพาประเทศให้ผ่านวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมหลังสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้สำหรับประเทศไทยนั้นรัฐบาลควรเร่งสนับสนุนปลูกฝังและฝึกฝนให้บุคคลภายในชาติ ตั้งแต่เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่

การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่และการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดไป (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2546, น. 184-185) ซึ่งสอดคล้องกับอารีพันธ์มณี (2544, น. 33) ที่กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความมุ่งหมายที่ดีที่มีเจตนารมณ์และมุ่งปรารถนาอย่างแน่วแน่ที่จะให้งานสำเร็จลงด้วยดีและมีผลสืบต่อไปด้วย จุดเน้นที่สำคัญของการสร้างสรรค์ คือ เกิดผลดีมีประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมและมีผลสืบเนื่องต่อไป

นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากย์ วิจักษ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวในแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสำคัญระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกับการเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ ต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิดและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการ เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน (กองทัพ เคลือบพนิชกุล, 2545, น. 36-37) โดยใช้สาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เข้าใจ เห็นคุณค่าและแสดงออกนาฏศิลป์ไทยที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ อีกทั้งสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วย

ในปัจจุบันการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่าง ๆ จากภายนอกส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมตนเอง การพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันไปจึงมีความสำคัญ (กรมวิชาการ, 2546, น. 1) อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในโลก ที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรมหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการแสดงซึ่งล้วนเป็นสิ่งแสดงออกให้เห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ทั้งตามคติชาวบ้านและตามแบบบทแห่งวัฒนธรรมที่มีอยู่ของสังคมนั้น ๆ จึงเป็นสิ่งผูกพันกับ

ชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดช่วงชีวิตของคนรุ่นต่อ ๆ มาตั้งแต่เกิดจนตาย อาจกล่าวได้ว่า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในสังคมนั้นเป็นผู้บ่มสั่งสอนเรา การแสดงนาฏศิลป์ไทย จึงมีส่วนแตกต่างสังคมให้เด่นงามเป็นตัวของตนเอง โดยแสดงเอกลักษณ์เฉพาะของชาติออกมาโดยตรง (เรณู โกศินานนท์, 2545, น. 1) นาฏศิลป์ไทย คือสิ่งที่ถ่ายทอดอากัปกริยามารยาทแบบคนไทย การแสดงท่าทางเยื้องกายอ่อนนุ่ม ละเมียดละไม ท่าทางที่สง่างาม มีทั้งที่เป็นระดับท้องถิ่นและระดับเมือง ทั้งสองนี้ล้วนแต่บังเอิญเกิดขึ้นจากการรังสรรค์บรรพบุรุษของไทยทั้งสิ้น เป็นการประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์ขึ้นมาอย่างมีมาตรฐาน เทียบได้กับอารยประเทศทั้งหลายในโลก (เรณู โกศินานนท์, 2545, น. 3) ดังนั้น การปลูกฝังค่านิยมและรสนิยมทางไทยควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัย เพราะเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านต่าง ๆ พัฒนาอย่างรวดเร็วและเต็มที่ ดังที่กล่าวมาแล้ว จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมการแสดงออกด้านนาฏศิลป์ เพื่อธำรงรักษาวัฒนธรรมที่ดีงามของประเทศให้คงอยู่สืบต่อไป

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์

ความหมายนาฏศิลป์

มีหน่วยงานและผู้รู้ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 438) ได้ให้ความหมายของคำว่า “นาฏศิลป์” ไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

พานี สีสวย (2527, น. 6-7) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่า นาฏศิลป์หมายถึงศิลปะในการฟ้อนรำหรือการรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงามมีแบบแผนให้ความบังเทิงโน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตามศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไป คือ ศิลปะของการร้องรำทำเพลง

เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจือสตะเวทิน (2526, น. 96) ให้ความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่านาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะการละครและฟ้อนรำ

อมรา กล้าเจริญ (2542, น. 3) ได้ประมวลความหมายของนาฏศิลป์ว่า คือการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีตลึกซึ้ง เพียงพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกจากหมายถึงการฟ้อนรำ ระบายรำเต้นแล้ว ยังหมายถึงการร้องและบรรเลงด้วย

เรณู โกศินานนท์ (2545, น. 1) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์คือการฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นแต่ที่เข้าใจกันทั่วไป คือการร้องรำทำเพลงการให้ความบันเทิงใจอันประกอบด้วยความโน้มน้าวของอารมณ์และความรู้สึก เป็นศิลปะประเภทต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมด้วย

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547, น. 13) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์และนาฏยศิลป์หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ ทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ ปัจจุบันมักมีคนคิดชื่อใหม่ให้ดูทันสมัยคือนาฏกรรม สังคีตศิลป์ วิพิธทัศนาศิลปะ และศิลปะการแสดง ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน เพราะเป็นคำที่ครอบคลุมศิลปะแห่งการร้อง การรำและการบรรเลงดนตรี

พีรพงศ์ เสนไฮ (2547, น. 15) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ คือศิลปะที่เกิดมาพร้อมกับมนุษย์แต่ครั้งบรรพกาล จากความเชื่อในสิ่งที่ไม่มีความหมาย อำนวยผลกลับเหนื่อธรรมชาติจนกระทั่งเกิดเป็นพิธีกรรม วัฒนธรรม และประเพณีในที่สุด สืบทอดกันมาตามลำดับสมัย มนุษย์เรียนรู้และศึกษาในอำนาจกลับและความเชื่อของตน พิธีกรรม วัฒนธรรม และประเพณีแต่ละกลุ่มชนปรับเปลี่ยนไปตามกระแสวิวัฒนาการเวลา ก็เนื่องมาจากการศึกษา ค้นคว้าและทดลองจนกระทั่งยอมรับและพร้อมจะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตนให้สอดคล้องกับยุคสมัย

จากการศึกษานิยามของนาฏศิลป์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า นาฏศิลป์หรือนาฏยศิลป์ คือศิลปะการแสดงที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่ประกอบารร้องและดนตรี การให้ความบันเทิงใจเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้น รวมถึงการฟ้อน รวมถึงการฟ้อน รำ ระบำ โขน และการแสดงละครร่วมด้วย

หลักการและวิธีการสอนทักษะปฏิบัติ

ได้มีหน่วยได้กล่าวถึงหลักและวิธีการสอนทักษะปฏิบัติไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 37-39) เสนอว่า การเรียนการสอนแต่ละครั้งจะมีองค์ประกอบผสมผสานกันทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่การสอนทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร เป็นการสอนที่มุ่งเน้นในด้านทักษะพิสัย ซึ่งต้องอาศัยการสร้างให้เกิดความชัดเจนในตัวทักษะให้เห็นเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่ายและนักเรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้ตัว

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 11) ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติว่า ขึ้นอยู่กับภาวะของผู้เรียน ปรัชญาของสถานศึกษา การสอนแต่ละเรื่องต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้กำหนดวิชา นาฏศิลป์ การปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ที่เหมาะสมกับวิชาการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สารนาฏศิลป์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ไว้ว่าทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อยๆ จำนวน

มากการฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อยๆเหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีมีประสิทธิภาพและเร็วขึ้น โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบของเดวีส์ (Dave) ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการปฏิบัติทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยและสาธิตแต่ละส่วนย่อยให้ผู้เรียนได้สังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยเป็นขั้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยไม่มีการสาธิต หากผู้เรียนติดขัดครูผู้สอนจะคอยชี้แนะ

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติได้ดีแล้ว ผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามทักษะย่อยได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันไปจนครบกระบวนการอย่างสมบูรณ์

สรุปได้ว่าทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้คล่องแคล่วถูกต้องรวดเร็วแม่นยำสม่ำเสมอและงานที่ทำมีประสิทธิภาพสูง

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เดวีส์ ขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ที่คำนวณจากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน จากการประเมินพฤติกรรมการเรียน การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน และการทำแบบทดสอบย่อยท้ายแผนระหว่างเรียน โดยได้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป

3. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยเปรียบเทียบกับคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่อง “พื้นฐานนาฏศิลป์”

4. ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการปฏิบัติและการแสดงออกทางการร่ายรำ ตามขอบข่ายทักษะปฏิบัติของกระบวนการร่ำ ความสวยงามของท่ารำ ลีลาท่าทาง การเคลื่อนไหวกระบวนการท่าและความคล่องแคล่วของการร่ายรำ ที่ครอบคลุมคุณลักษณะและ

ความสามารถการร่ำร่ำ ในด้านความถูกต้องของกระบวนการทำร่ำ ด้านจังหวะตามทำร่ำด้านลีลาทำร่ำและ ความงดงาม ด้านความคล่องแคล่วและความต่อเนื่อง และด้านความพร้อมเพรียงในการร่ำร่ำ

2.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจสำคัญของครู เป็นการเตรียมตัวก่อนสอนทำให้ผู้สอน เกิดความมั่นใจในการสอน ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ ขั้นตอนของการจัดทำ และหลักการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุตาม จุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 73) แผนการเรียนรู้คือ ผลการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคมาสร้างหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้โดยเขียนเป็นแผนการเรียนรู้ให้เป็นที่ไปตามศักยภาพของผู้เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2542, น. 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แบบแผนที่กำหนดการเกิดการเรียนรู้มีส่วนสำคัญประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิธีการจัด กิจกรรม สื่อการเรียน การวัดผลและประเมินผล

กชกร ธิปัตติ (2545, น. 25) กล่าวถึงแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ว่าแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กำหนดการหรือแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระยะสั้น เช่น แผนการเรียนรู้รายวัน หรือ แผนการเรียนรู้รายสัปดาห์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่สำคัญคือกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้โดยทั่วไปจะประกอบด้วย วิชา ชั้น ชื่อแผน เวลาที่สอน สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป สื่อการเรียน หรือแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้เป็นสำคัญ

นิคม ชมพูหลง (2545, น. 180) กล่าวถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาจัดการเรียนการสอนไปสู่การ

เตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิรี ภูสาระ (2545, น. 11) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือ แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 53) ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้าอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาวิชา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของนักการศึกษาสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้คือแผนการหรือโครงการที่เป็นวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดหมายของหลักสูตรและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล

2.3.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอน วิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้นเพราะเป็นการผสมผสานเนื้อหา สาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรสมมติวิทยาทางการศึกษา นวัตกรรม การวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทักษ์ (2542, น. 2) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าก่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิค วิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

1. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็น
2. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูที่สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
3. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลที่จะใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
4. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการ

กชกร ธิปัตติ (2545, น. 25) ได้ให้ความสำคัญของการจัดทำแผนการเรียนรู้ ไว้ว่าโดยทั่วไป จะเริ่มจากการวิเคราะห์จุดประสงค์ หรือเป้าหมาย หรือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียกว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้และ กระบวนการประเมินผล ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยการศึกษาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในสาระเป็นรายปี หรือรายภาคเพื่อให้สามารถกำหนดได้ว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังใดจะอยู่ในแผนการเรียนรู้นั้นๆซึ่งต้องครอบคลุมผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้าน ความรู้ คณิตทักษะกระบวนการ และค่านิยมจรรยาบรรณและค่านิยม

2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้

2.1 สาระการเรียนรู้ควรจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและมีความต่อเนื่องกัน

2.2 สาระการเรียนรู้ต้องมีความถูกต้องปฏิบัติได้ นำไปใช้ได้และเป็นความรู้ที่ทันสมัย

2.3 สาระการเรียนรู้ต้องมีลำดับความสำคัญเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง

2.4 สาระการเรียนรู้ควรได้รับการปรับขยายให้สอดคล้องกับผู้เรียนสถานศึกษา

ชุมชน และท้องถิ่น

2.5 สาระการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่ายและน่าสนใจ

3. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงหลักการที่สำคัญคือ

3.1 กำหนดวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน

3.2 กำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้ปฏิบัติกระบวนการเรียนรู้ควร จัดทั้งในและนอกชั้นเรียน

4. วิเคราะห์สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้โดยคำนึงถึงหลักการที่สำคัญดังนี้

4.1 หลักการค้นประเภทของสื่อ คือ ครูต้องรู้ว่าควรใช้สื่อประเภทใด จึงจะเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือไม่ควรเลือกสื่อประเภทใดจึงจะเหมาะสมกับผู้เรียน

4.2 หลักการค้นการใช้สื่อคือ การเตรียมของครู เช่น มีขั้นตอนใดบ้างครูต้องทำความเข้าใจให้ถูกต้องและชัดเจน

5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล ซึ่งมีหลักการดังนี้

5.1 ประเมินผลอย่างสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือจุดประสงค์และ มาตรฐานการเรียนรู้

5.2 ประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย

5.3 ใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่น่าเชื่อถือหรือมีความเชื่อมั่น หรือเป็นเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนา ปรับปรุงมาหลายครั้งแล้ว

5.4 เป็นการประเมินที่สามารถนำผลมาสรุปและนำไปใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อครูผู้สอนเป็นอย่างมากเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทำให้ครูทำงานได้อย่างมีระบบ

2.3.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ต่างๆ ดังนี้

ชวลิต ชูกำแหง (2551, น. 56) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/จุดประสงค์การเรียนรู้
2. สารระการการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้
4. การวัดผลและการประเมินผล
5. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้
6. กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติม
7. ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

8. บันทึกผลหลังการใช้แผนการเรียนรู้
9. ภาคผนวก/หมายเหตุ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น. 282) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้

ดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด)ของเรื่อง
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. สารระการการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. วัดผลประเมินผล

จากการที่มีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องประกอบด้วย สารการเรียนรู้จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล จึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ต่างๆ ดังนี้

สำลี รักสุทธี (2544, น. 79) เสนอขั้นตอนการทำแผนการสอนดังนี้

1. ศึกษาเวลาที่จะใช้งานจริงหรือกำหนดปฏิทินงาน โดยเมื่อได้รับทราบว่าจะสอนวิชาใดแล้วต้องศึกษาสอนสัปดาห์ละกี่คาบในหนึ่งภาคเรียนมีกี่สัปดาห์ มีวันหยุดหรือวันที่ใช้กิจกรรมของโรงเรียนเท่าใด เหลือเวลาที่ใช้สอนจริงเท่าใด จดบันทึกไว้

2. ศึกษาหลักสูตรโดยละเอียดในกลุ่มประสบการณ์หรือวิชาที่ทำแผนการสอน เช่น ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป้าหมายสำคัญของหลักสูตร จุดประสงค์ของกลุ่มประสบการณ์หรือวิชานั้น ศึกษาเนื้อหากิจกรรมเสนอแนะจากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร คู่มือ หลักสูตร คู่มือการสอน ศึกษาเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์กับวิชาใดบ้าง เพื่อจะได้นำมาบูรณาการ

3. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหา สาร จุดประสงค์การสอน ตลอดภาคเรียนของกลุ่มประสบการณ์หรือวิชานั้น โดยใช้จุดประสงค์ในคำอธิบายหลักสูตรเป็นจุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำอธิบายเชิงเนื้อหาเป็นกรอบเนื้อหาโดยใช้เอกสารอื่นประกอบด้วย เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในท้องถิ่น มากำหนดเป็นเนื้อหาย่อย

4. กำหนดโครงสร้างของวิชาที่สอน โดยนำจำนวนคาบหรือชั่วโมงสอนที่มีจริงในแต่ละภาคเรียนมากำหนด

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยให้บูรณาการกับวิชาอื่น รวมทั้งกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลด้วย ซึ่งอาจจะทำเป็นรายชั่วโมงหรือรายหัวข้อเรื่องก็ได้ โดยให้มีการบูรณาการกับวิชาอื่นด้วย

สุพิน บุญชูวงศ์ (2538, น. 120-121) กล่าวว่าไว้ว่า ในการทำแผนการสอน ครูต้องกำหนดการสอนและตารางสอนก่อนว่า เรื่องที่จะสอนนั้นเรื่องอะไร ใช้เวลาสอนกี่คาบ แล้วศึกษาแผนการสอนของกรมวิชาการ (แม่บท) และมีมือครูเพื่อศึกษารายละเอียดต่อไป

1. ศึกษาแผนการสอนแม่บท (ของกรมวิชาการ) และปรับแผนการสอน โดยแบ่งหัวข้อของเนื้อหาให้ย่อยลงไปในกาแบ่งหัวข้อของเนื้อหา และการแบ่งย่อยพอที่จะสอนในแต่ละครั้งซึ่งเวลาที่ใช้ในแต่ละครั้งจะไม่เท่ากันแล้วแต่เนื้อหา และต้องคำนึงถึงการจัดตารางสอนแต่ละโรงเรียน

2. ศึกษาความคิดรวบยอดทั้งหมดของบทเรียนนั้นหรือเรื่องนั้นให้เข้าใจ
3. ศึกษาจุดประสงค์ทั้งหลายของบทนั้น เพื่อทำความเข้าใจว่าสอนจบบทนี้แล้วนักเรียนทำอะไรได้บ้าง ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปอย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการทดสอบการเรียนรู้ของเด็กด้วย
4. ศึกษาเนื้อหาและรายละเอียดว่ามีเรื่องอะไรบ้าง สอดคล้องกับความคิดรวบยอดและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เนื้อหาแต่ละเรื่องสอดคล้องกับจุดประสงค์ข้อใด และความคิดรวบยอดข้อใด
5. ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด ตรวจสอบดูว่ากิจกรรมทั้งหมดแต่ละเรื่องสนองเนื้อหาข้อใด แล้วสามารถสอนตามกิจกรรมนั้นๆ ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้จะต้องคิดกิจกรรมอะไรมาแทน
6. ศึกษาสื่อการเรียนรู้ทั้งหมดของแต่ละเรื่องว่ามีอะไรบ้าง ตรงกับกิจกรรมหรือเนื้อหาหรือไม่จะจัดหามาได้โดยวิธีอย่างไร แล้วถ้าทำเองจะได้ทันเวลาหรือไม่
7. ศึกษาการวัดผลและประเมินผล แต่ละครั้งที่สอนว่ามีวิธีการอย่างไร วิธีการเหล่านั้นเหมาะสมกับการจัดเนื้อหาและกิจกรรมที่กล่าวไว้หรือไม่

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของครู เพราะการเตรียมการสอนที่สมบูรณ์ จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง

2.3.5 หลักการและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ต่าง ๆ ดังนี้
 อารมณ์ ใจเที่ยง (2537, น. 211-212) กล่าวว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นงานที่ไม่ยากแต่ผู้ไม่คุ้นเคยจะรู้สึกเป็นภาระหนัก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามหลักการ สิ่งที่ควรเขียนให้ชัดเจนในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. ชื่อเรื่องหรือหัวข้อเรื่องย่อย
2. จำนวนคาบ
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. เนื้อหา
6. กิจกรรมการเรียนการสอน
7. สื่อการเรียนการสอน
8. การวัดประเมินผล

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2551, น. 288) ได้กล่าวถึงการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่จะสอน

1.1 จุดประสงค์ประจำวิชา

1.2 คำอธิบายรายวิชา

1.3 โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

1.4 การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้

1.5 แผนการจัดการเรียนรู้

2. ศึกษาแนวการสอนของกรมวิชาการ เพื่อ

2.1 ศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละช่วงชั้น และระดับชั้น ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อเพิ่มเติมอีกให้สมบูรณ์

2.2 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่ ถ้าไม่สอดคล้องควรปรับและนำมาเขียนในแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนต่อไป

2.3 นำกิจกรรมในแนวการสอนมาพิจารณาประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

3. ชั้นเขียนแผนการสอน

ชั้นเขียนแผนการสอน เป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งผู้เขียนต้องวางแผนอย่างรอบคอบโดยกำหนด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเนื้อหาให้เหมาะกับเวลายกหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง กำหนดสื่อการสอนและการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน อย่างไรก็ตาม ควรได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดเน้นของหลักสูตร กล่าวคือ ควรได้จัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ และใช้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการ 9 ประการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ชวลิต ชูกำแพง (2551, น. 57) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (จุดประสงค์การเรียนรู้) เป็นการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปี/รายภาค หรือหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดให้ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2. สารระการเรียนรู้ (สาระสำคัญ) เป็นการวิเคราะห์สารระการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้โดยการวิเคราะห์ในหัวเรียนต่อไปนี

- 2.1 เลือกและขยายสารระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
- 2.2 ต้องมีความเที่ยงตรง ปฏิบัติได้จริง ทันสมัย และเป็นตัวแทนความรู้
- 2.3 มีความสำคัญในแนวกว้างและลึก น่าสนใจ เรียนรู้จากง่ายไปหายากมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กับกลุ่มสารระการเรียนรู้อื่นๆ

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ในหัวเรียนดังต่อไปนี้

- 3.1 เลือกวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน
- 3.2 เลือกรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3.3 เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง
- 3.4 เน้นกิจกรรมที่ปฏิบัติต้องมีทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและชีวิตจริง

3.5 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนและถ่ายถอดการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ๆ พร้อมทั้งทำให้เกิดความจำระยะยาว

3.6 ตรวจสอบความเข้าใจ โดยให้ผู้เรียนสรุป ทั้งส่งเสริมให้เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้และสิ่งที่เรียนต่อไป

4. กระบวนการวัดผลและประเมินผล

ในการวัดผลประเมินผล จะมีหลักการดังนี้

- 4.1 วิธีการวัดผลประเมินผล ต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้
- 4.2 ใช้วิธีวัดที่หลากหลาย
- 4.3 เลือกใช้เครื่องมือที่มีความเชื่อมั่น
- 4.4 การแปลผลการวัดการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้

5. แหล่งการเรียนรู้

ให้มีการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียนจากธรรมชาติ ความงาม ความจริง ความดี จินตนาการ และเครือข่ายต่างๆ

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของผู้เป็นครูเพราะเป็นการเตรียมการสอนที่สมบูรณ์ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริงและการจัดการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรพัฒนาขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องคำนึงหลักในการเลือก และหลักในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งนี้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนอาจจะออกแบบด้วยตนเองตามหลักข้างต้น หรืออาจแสวงหานวัตกรรมที่เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ แล้วเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านั้น

2.3.6 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีไว้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (237, น. 218-219) กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวทางการสอนของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับวัยผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการสอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สิริพร ทิพย์คง (2545, น. 123) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแผนการสอนที่ดี จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ดังนั้นผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผนการสอนที่ดีซึ่งมีดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอนของกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาเหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในการสอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการสอนมีความสัมพันธ์กัน

7. เป็นแผนการสอนที่มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุดโดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมและกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามความมุ่งหมาย

8. เป็นแผนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้บอกคำตอบมาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้ หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

9. เป็นแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

กล่าวโดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้แนวทางแก่ผู้สอนอย่างชัดเจนโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อปฏิบัติการสอนในรายวิชา ศิลปะ(นาฏศิลป์) และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542 โดยมีส่วนประกอบที่สำคัญคือ สารระสำคัญ ตัวชี้วัดจุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรีขนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เน้นทักษะปฏิบัติ ขั้นการวัดผลประเมินผลสื่อแหล่งการเรียนรู้ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และบันทึกผลหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

2.3.7 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมนึก ภัททิยธนี (2549, น. 98-102) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการ จัดการเรียนรู้ไว้ คือ

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจว่าหากแผนการจัดการ เรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับหนึ่งแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E/E คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการประสิทธิของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนจะสามารถ ทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำการทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้เท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติ เนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 85/85 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำเพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็ได้เท่านั้น

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน

สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2545, น. 69) ได้กล่าวถึง แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง แผนงานหรือโครงการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ปฏิบัติการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้เครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนรู้ และนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 1) ได้กล่าวถึง แผนการสอน หมายถึง แผนหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง

กรมวิชาการ (2542, น. 5) ได้กล่าวถึง แผนการสอน คือ การนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนการวัดผลและประเมินผล

รุจิรี ภูสาระ (2545, น. 159) ได้กล่าวถึง แผนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือ แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน หมายถึง แผนงานหรือโครงการที่จัดทำขึ้นไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอน สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดความสำคัญและประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 2) ได้กล่าวถึง การจัดทำแผนการสอนจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการเรียนรู้สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอนการเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ

ทองพูน บุญอึ้ง (2535, น. 4) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผล และประเมินผลศึกษา เอกสารและหลักสูตรอื่น ๆ ได้อย่างละเอียดทุกแง่มุม

2. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อและสภาพที่แท้จริงของท้องถิ่น

3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การสอนของครูมีคุณภาพสอดคล้องกับผู้เรียน ระยะเวลา จำนวนคนที่ใช้จริงในแต่ละภาคเรียน ช่วยให้ครูสอนได้ครบถ้วน ทันเวลา ช่วยให้มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

4. ช่วยให้ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร ได้เป็นอย่างดี

5. เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝนโดยเฉพาะมีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพด้วย

2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนโสภณ นุ่มทอง (2534, น. 5) ได้กล่าวถึง แผนการสอนมีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

2.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2 เนื้อหา

2.3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2.4 การวัดและประเมินผล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539, น. 129) ได้กล่าวถึงข้อมูลที่จำเป็นในการวางแผนการสอนไว้ 8 ประการ คือ

1. สภาพปัญหาและทรัพยากรในแง่กำลังคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการข้อมูล ส่วนนี้จะทำให้ผู้วางแผนการสอนกำหนดรูปแบบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่ออย่างชัดเจน

2. การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นข้อมูลที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อกำหนดเรื่องที่จะสอนโดยกำหนดเป็นลำดับหน่วยใหญ่ที่อาจต้องสอนหลายครั้ง ระดับหน่วยย่อยที่เป็นปลีกย่อยของหัวข้อใหญ่และระดับบทเรียนเป็นเนื้อหาในการสอนหนึ่งครั้ง สำหรับเนื้อหาสาระระดับบทเรียนก็ต้องวิเคราะห์ออกเป็นหัวเรื่อง และหัวข้อย่อยเช่นเดียวกัน

3. การวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ระดับความพร้อม และความรู้เดิมของนักเรียน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมีความจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

4. มโนคติหรือความคิดรวบยอด เป็นเรื่องเกี่ยวกับ “สาระ” หรือแก่นของเนื้อหาที่ต้องการให้นักเรียนได้รับ ซึ่งเปรียบเทียบได้ง่าย ๆ กับการปรุงอาหารที่ต้องมีกำหนดสมดุลของสารอาหารที่ผู้บริโภคจะได้รับ การสอนก็เช่นเดียวกัน ครูต้องกำหนดชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนได้รับมโนคติหรือความคิดรวบยอดที่เป็นแก่นสารอะไรบ้าง

5. วัตถุประสงค์เป็นเป้าหมายแห่งความสำเร็จ ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียนที่ครูกำหนดไว้ การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะนิยมกำหนดไว้ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

6. กิจกรรมการเรียน เป็นข้อมูลที่ครุคาคการณ์เอาไว้ล่วงหน้าว่าจะให้นักเรียนประกอบกิจกรรมการเรียนอะไรบ้าง โดยคำนึงกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและกิจกรรมรายบุคคลกิจกรรมการเรียนต้องจัดไว้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

7. สื่อการสอน เป็นข้อมูลที่ครุคาคการณ์ไว้ล่วงหน้าเช่นเดียวกัน โดยพิจารณาจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นหลัก

8. การประเมินผล เป็นข้อมูลที่ครุคาคการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไร ทั้งส่วนที่เป็นพฤติกรรมเดิม (ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว) พฤติกรรมต่อเนื่อง (พฤติกรรมย่อยที่ครูให้นักเรียนเรียนรู้ไปที่ละน้อย) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (พฤติกรรมที่เป็นผลลัพธ์ที่ครุคาคหมายไว้)

3. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือแผนการสอนแผนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไร มีกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้างครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรจะใช้สื่อ อุปกรณ์อะไรบ้างจะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดพฤติกรรมหรือคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์ ซึ่งมีขั้นตอนการทำแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ดังนี้ (รุจิรี ภูสาระ, 2545, น. 159)

3.1 ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระรวมทั้งแนวคิด ขอบเขตของกลุ่มสาระการเรียนรู้มาเป็นกรอบในการทำแผนการเรียนรู้

3.2 เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่กล่าวถึง อันได้แก่ จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์จากคำอธิบายรายวิชา

3.3 เขียนโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ได้แก่ สาระสำคัญที่เน้นความคิดรวบยอด หลักการ ทักษะ ลักษณะนิสัย และจุดประสงค์นำทางตามหัวข้อย่อยสร้างแผนการเรียนรู้ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 2.1

แผนการจัดการเรียนรู้.....	หน่วยการเรียนรู้เรื่อง.....	ชั้น.....
กลุ่มสาระการเรียนรู้.....	จำนวนคาบ.....	
สาระสำคัญ.....		
จุดประสงค์ปลายทาง.....		
จุดประสงค์นำทาง.....		
เนื้อหา.....		
กิจกรรมการเรียนการสอน.....		
สื่อการเรียนการสอน.....		
การวัดการประเมินผล.....		

ภาพที่ 2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (25422545, น. 64-124) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ประกอบด้วย

1. ศึกษาทำความเข้าใจเอกสารหลักสูตร
2. ศึกษาจุดประสงค์กลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์ในหลักสูตร
3. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา
4. จัดทำโครงสร้างรายวิชา
5. จัดทำโครงสร้างแนวการสอน
6. ทำแผนการสอน

หลังจากการแปลงหลักสูตรสู่แผนการสอนแล้ว การดำเนินการขั้นตอนต่อไป คือ การจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการทำแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากครูผู้สอนจะต้องใช้หลักการในการจัดทำแผนการสอนในองค์ประกอบต่าง ๆ และหลักการแนวความคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมาพิจารณาควบคู่กันไปใน การออกแบบ และจัดทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการสอน คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การเรียนการสอน (Evaluation) เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และมีพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้จริงหรือไม่ ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนแผนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุทั้ง ความรู้ ทักษะ และเจตคติ การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรม ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางด้านสมอง ด้านทักษะ (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำ ด้านจิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมหรือเจตคติ

ขั้นที่ 2 กำหนดแนวการจัดการเรียนการสอน (Learning) เป็นการพิจารณาว่าการเรียน การสอนใน แผนนั้นมีจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไร จะต้องสอนเนื้อหาใดจะครอบคลุมครบถ้วนจะเลือกใช้ เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และใช้สื่อการเรียนการสอนใด จึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมที่กำหนด

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Evaluation) จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่ สอดแทรกอยู่ใน ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ก่อนการเรียน การสอนเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ระหว่างการเรียนการสอนจะเป็นการ ประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนและให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ และเมื่อสิ้นสุดการ เรียนการสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หลังจากทำรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้วจะเป็น ขั้นตอนของการนำรายละเอียดมาเขียนแผนการสอน โดยทั่วไปนิยม 2 รูปแบบ คือ

4.1 รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเขียนเรียงลำดับ เป็นการเขียน แผนการสอนโดยนำรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบมาเขียนเรียงลำดับเป็นข้อ ตามหัวข้อของ องค์ประกอบที่กำหนด ดังภาพประกอบ 2.2

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่
เรื่อง
วิชา
สาระสำคัญ
จุดประสงค์การเรียนรู้
จุดประสงค์ปลายทาง
จุดประสงค์นำทาง
เนื้อหาสาระ
กิจกรรมการเรียนการสอน.....
สื่อการเรียนการสอน.....
การวัดผลและประเมินผล.....
วิธีวัด.....
เครื่องมือวัดและประเมินผล.....
เกณฑ์.....
กิจกรรมเสนอแนะ

ภาพที่ 2.2 รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเขียนเรียงลำดับ

3. รูปแบบแผนการสอนแบบตาราง เป็นการเขียนแผนการสอนโดยนำรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบมาเขียนในลักษณะตาราง ดังตาราง 3

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....เวลา.....คาบ

วิชา.....ชั้น.....

สาระสำคัญ

1.

2.

จุดประสงค์การเรียนรู้

1.

2.

จุดประสงค์ปลายทาง

1.

2.

ตารางที่ 2.1

รูปแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบตาราง

จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนการสอน	การวัดผลและประเมินผล
	สอน		ประเมินผล

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 45-49) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการสอนรายวิชา มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

กำหนดปริมาณเวลาที่ใช้ในการสอนแต่ละเรื่องควรใช้เวลาสอนกี่นาที หรือกี่คาบเรียนในการกำหนดเวลาต้องรวมเรื่องการประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Evaluation) และเวลาที่ใช้ในการสอบปลายภาคด้วย

1. กำหนดปฏิทินการสอน ว่าเรื่องใด บทใด จะสอนในคาบใด วันใด
2. วางแผนและเตรียมการสอนแต่ละครั้งหรือคาบ สิ่งที่จะต้องกำหนดในการวางแผน และเตรียมการสอนก็คือ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหา สาระที่จะเรียนจะสอน การดำเนินการสอนซึ่งประกอบด้วยวิธีการสอน กิจกรรมต่าง ๆ สื่อการสอนหรืออุปกรณ์วิธีการประเมินผล ทั้งนี้อาจใช้แบบฟอร์ม และวิธีการตาราง 5 และ ภาพประกอบ 4

คาบเรียนที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา..... คาบ..... เรื่อง..... จุดประสงค์การเรียนการสอน 1. 2. เนื้อหาวิชา 1. 2. การดำเนินการสอน 1. 2. 3. การประเมินผล 1. 2. หมายเหตุ 1. 2.
--

ภาพที่ 2.3 การเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเรียงลำดับ

ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน ควรเขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมครอบคลุม พฤติกรรมด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

ด้านเนื้อหาวิชา จะระบุเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในครั้งนั้น ๆ เนื้อหาวิชาที่จะสอนต้องมีความยากง่ายพอเหมาะกับระดับความสามารถของผู้เรียน

ด้านการดำเนินการสอน จะระบุให้ชัดเจนในการสอนครั้งนั้นหรือคาบนั้นจะดำเนินการสอนอย่างไร ใช้วิธีสอน รูปแบบการสอนหรือกิจกรรมใด ควรระบุถึงวิธีสร้างความพร้อมในการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนรู้ จะระบุสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนครั้งนั้น หรือคาบนั้นซึ่งอาจเป็น หนังสือ เอกสาร รูปภาพ แผ่นใส วีดีทัศน์ ฯลฯ ทั้งนี้ต้องเตรียมสื่อเหล่านั้นไว้ล่วงหน้ามีการตรวจสอบความพร้อมก่อนนำไปใช้สอนจริงทุกครั้ง

ด้านการประเมินผล ระบุถึงวิธีการที่ใช้ประเมินผลการเรียนการสอนในแต่ละครั้งหรือคาบนั้น ควรเลือกใช้หลาย ๆ วิธี ทั้งที่ไม่เป็นทางการ (Informal) เช่น การสังเกตการถามคำถามและวิธีเป็นทางการ (Formal) เช่น การทดสอบย่อย ทั้งนี้ต้องเตรียมเครื่องมือในการประเมินผลไว้ให้พร้อม สามารถนำมาใช้ในการสอนครั้งนี้ได้ทันที

ในช่องหมายเหตุจะระบุข้อสังเกตหรือจุดที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมโดยเฉพาะเมื่อนำเอกสาร การวางแผนและเตรียมการสอนครั้งนั้นไปใช้สอนจริง ผู้สอนอาจพบปัญหาได้แนวทางในการปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้สอนจะบันทึกลงในช่องหมายเหตุ

การวางแผนและเตรียมการสอน เป็นการคิดไตร่ตรอง กลั่นกรองพิจารณากำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งในการนำไปใช้สอนจริงควรพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาจปรับปรุงก่อนสอนจริงหรือหลังสอนไปแล้ว ควรพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ วิเคราะห์จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา การดำเนินการสอน สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล แล้วนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น ก็จะได้การวางแผนและเตรียมการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ศึกษาแล้วสรุปว่า การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพราะถ้าหากครูผู้สอนได้มีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนในทุกส่วน ก็จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์จากคำอธิบายรายวิชา เขียนโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำแผนการเรียนรู้

2.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมนึก กัททิตยธนิ (2549, น. 98-102) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ คือ

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมายการหาประสิทธิภาพของสื่อ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัด ส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์ การทำแบบฝึกหัด หรือกระบวนการเรียนระหว่างเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงค่าเป็นตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1 / E_2 = 80/80$, $E_1 / E_2 = 85/85$, $E_1 / E_2 = 90/90$ เป็นต้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1 / E_2 = 80/80$ ดังนี้

1.1 เกณฑ์ 80/80 หมายความว่า ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์

1.2 ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำการทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

1.3 การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80 85/85 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็ได้เท่านั้น

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องมีการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2.5 ดัชนีประสิทธิผล

2.5.1 ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจระการ (2544, น. 6) กล่าวว่าดัชนีประสิทธิผลคือค่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

เผชิญ กิจระการและสมนึก ภัททิยธนี (2545, น. 30) กล่าวว่าดัชนีประสิทธิผลหมายถึงตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน

2.5.2 ลักษณะของดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อหรือการสอนการประเมินสื่อการเรียนการสอนมักจะดูถึงประสิทธิผลทางด้านการสอนและการประเมินสื่ออื่นๆ ซึ่งตามปกติเป็นการประเมินถึงความแตกต่างของค่าคะแนน 2 ลักษณะคือ ความแตกต่างของค่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนหรือทดสอบถึงความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

2.5.3 วิธีการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

Goodman, Fletcher and Schneider (1980, p. 30, อ้างถึงใน เผชิญกิจระการ, 2542, น. 3) กล่าวว่าค่าดัชนีประสิทธิผลหาได้จาก

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

สรุปได้ว่าการหาค่าดัชนีประสิทธิผลครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยใช้สูตรของกูดแมนและไนเดอร์สาเหตุที่ใช้วิธีนี้เพราะข้อมูลที่นำมาใช้ในการคำนวณตามสูตรมาจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.6 ทักษะปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 25) การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการปฏิบัติและการแสดงออกทางการร่ำรำตามขอบข่ายทักษะปฏิบัติของกระบวนการท่ารำ ความสวยงามของท่ารำ ลีลาท่าทาง การเคลื่อนไหวกระบวนการท่ารำและความคล่องแคล่วของการร่ำรำ ที่ครอบคลุมคุณลักษณะและความสามารถการร่ำรำ ในด้านความถูกต้องของกระบวนการท่ารำ ด้านจังหวะตามท่ารำด้านลีลาท่ารำและความงดงาม ด้านความคล่องแคล่วและความต่อเนื่อง และด้านความพร้อมเพรียงในการร่ำรำ

2.6.1 ทักษะปฏิบัติ

ทักษะปฏิบัติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของผู้เรียนด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องรู้จักความหมาย หลักการและวิธีการที่สำคัญๆ ดังนี้

2.6.1.1 พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545, น. 40-42) พฤติกรรมคั้นทักษะพิสัยป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถซึ่งปฏิบัติการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการใช้งานของอวัยวะต่างๆ ภายในร่างกายที่ต้องอาศัยการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อของการทำงานจากระบบประสาทต่างๆ ซึ่งเป็นหน่วยสั่งการ เช่น การเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ ในการทำกิจวัตรประจำวัน เล่นกีฬาเล่นดนตรี หรือกิจกรรมอื่น ๆ หากนักเรียนได้ฝึกฝนการทำงานของกล้ามเนื้อและระบบประสาทให้มีการประสานสัมพันธ์กันย่อมก่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การจำแนกพฤติกรรมด้านทักษะพิสัยนี้มีหลายกลุ่มความคิดแต่จะนำเสนอแนวทาง ดังนี้

แบ่งลักษณะของพฤติกรรมตามพัฒนาการทางด้านทักษะพิสัยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ขั้นเลียนแบบ (Imitating)
2. การทำโดยยึดแบบ (Patterning)

3. การทำด้วยความชำนาญ (Mastering)
4. การทำในสถานการณ์ต่างๆ ได้ (Applying)
5. การแก้ปัญหาได้โดยฉับพลัน (Improvising)

แบ่งลักษณะพฤติกรรมในเรื่องทักษะการเคลื่อนไหวแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. ทักษะการเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย (Gross Bodily Movement) เป็นความสามารถที่จะใช้อวัยวะบางส่วนที่ไม่ซับซ้อนในการเคลื่อนไหวอย่างคล่องแคล่ว จำแนกเป็น

- 1.1 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนบน
- 1.2 การเคลื่อนไหวอวัยวะส่วนล่าง
- 1.3 การเคลื่อนไหวอวัยวะทั้งสองส่วน

2. ทักษะการเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวมๆ กัน เป็นความสามารถที่จะใช้การประสานสัมพันธ์กันของระบบประสาทต่างๆ จำแนกเป็น

- 2.1 การเคลื่อนไหวของมือและนิ้ว
- 2.2 การประสานระหว่างมือตา และเท้า
- 2.3 การประสานระหว่างมือตา และหู
- 2.4 ทักษะการเคลื่อนไหวอื่นๆ ของ มือ เท้า ตาและหู

3. ทักษะการสื่อสารโดยใช้ท่าทาง (Non- verbal Communication Behaviors) เป็นการแสดงออกเพื่อสื่อความหมายกับคนอื่นด้วยวิธีดังนี้

- 3.1 การแสดงสีหน้า
- 3.2 ท่าทาง
- 3.3 การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย

4. ทักษะพฤติกรรมทางด้านภาษา (Speech Behaviors) เป็นความสามารถที่แสดงออกทางภาษาด้วยวิธีดังนี้

- 4.1 การออกเสียง
- 4.2 การสร้างเสียง และคำ
- 4.3 การเปล่งเสียง
- 4.4 การประสานระหว่างเสียงและท่าทาง

สุพิน บุญชูวงศ์ (2544, น. 32) ให้ความหมายทักษะว่า คือความสามารถในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้อย่าง คล่องแคล่วถูกต้อง และมีประสิทธิภาพเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวร่างกาย การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไปมัก

มองข้ามความสำคัญของทักษะไป การสอนทักษะก็คือการที่นักเรียนใช้ร่างกายทำสิ่งต่างๆ เช่น ทำงาน เล่น แต่งตัวและทำงานบ้าน ทักษะนี้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนเรามีงานอดิเรกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ธรรมชาติของงานทุกประเภทต้องอาศัยทักษะทั้งสิ้นมีผลการวิจัยยืนยันว่าเด็กที่มีทักษะในการใช้ร่างกายจะเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น และเป็นที่ยอมรับของเพื่อนฝูง ทั้งยังเป็นผู้ที่เรียนเนื้อหาวิชาได้ดีอีกด้วย

ด้วยชั้นต่างๆ ของการเรียนทักษะมี 3 ชั้น คือ

1. ชั้นความรู้ เป็นชั้นที่นักเรียนจะต้องพยายามศึกษาให้เข้าใจว่าชั้นต่างๆ ในการปฏิบัติทักษะนั้นกระทำอย่างไร
2. ชั้นลงมือปฏิบัติ จนกระทั่งไม่มีความผิดพลาด
3. ชั้นเพิ่มพูนความชำนาญจนถึงขั้นทำได้โดยอัตโนมัติ เป็นชั้นที่ทำให้รวดเร็วและถูกต้อง

ศรีมงคล เทพเรณู (2548, น. 35) ให้ความหมายว่า ทักษะหมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ และความคล่องแคล่วว่องไวซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้ที่จะทำด้วยความรวดเร็วแม่นยำถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นทางร่างกาย หรือสมองในระยะที่รวดเร็วเช่น ความสามารถในการคิดเลข การวาดภาพเร็ว

Garison (1972, p. 640, อ้างถึงใน อภรณ์ ใจเที่ยง, 2550, น. 66) ให้ความหมายว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบถูกต้องรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของตน

สรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติเกิดทักษะ โดยเริ่มจากการรับรู้รูปแบบที่เป็นพื้นฐานไปจนถึงการประยุกต์ และการสร้างสรรค์ตามลำดับวิชาภาคศิลป์เป็นวิชาที่ต้องฝึกฝนทักษะที่มีต้นแบบ ขั้นตอนการปฏิบัติ เท่าที่ปรากฏในเอกสารตำราต่างๆ อาจมีชื่อแตกต่างกันไปบ้าง แต่ยังคงมีเค้าโครงหลักๆ ดังนี้

2.6.1.2 หลักและวิธีการสอนทักษะ

ได้มีหน่วยงานได้กล่าวถึงหลักและวิธีสอนทักษะไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 37-39) เสนอว่า การเรียนการสอนแต่ละครั้งจะมีองค์ประกอบผสมผสานกันทั้งในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่การสอนทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการสื่อสารเป็นการสอนที่มุ่งเน้นในด้านทักษะพิสัย ซึ่งต้องอาศัยการสร้างให้เกิดความชัดเจนในตัว ทักษะให้เห็นเป็นขั้นตอนที่ปฏิบัติได้ง่ายและผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้ตัว

2.6.2 วิธีสอนนาฏศิลป์

อมรา กล้าเจริญ (2531, น. 48) ได้ระบุถึง วิธีสอนนาฏศิลป์ว่า ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ ก่อนจะร่ำนักเรียนควรจะร้องเพลงได้ รู้จังหวะเข้าใจท่วงทำนองที่สอดคล้องลีลาและอารมณ์ลงไปในการฟ้อนรำได้

อมรา กล้าเจริญ (235, น. 49-50) ได้ระบุถึงวิธีสอนนาฏศิลป์ไว้ว่าเอกลักษณ์ของวิชานี้เป็นวิชาทักษะการฝึกฝนที่ถูกแบบ และฝึกผู้เรียนให้มีนิสัยในการฝึกตนเองรู้จักแก้ไขเมื่อมีการฝึกที่ผิดวิธี ดังนั้นในการวางรากฐานของการสอนวิชานี้มาใช่เป็นการถ่ายนักครูผู้สอนควรรู้จักพลิกเพลงลือกววิธีสอนและใช้วิธีการสอนเฉพาะตน ในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างความนิยมความรักในวิชาการและเกิดสุนทรีย์กับตัวของผู้เรียนฉะนั้นการเตรียมการสอนของครูควรจะมีขั้นตอนตามลำดับขั้นและได้ระบุวิธีการสอนนาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. ดนตรีนาฏศิลป์ประกอบด้วยกิจกรรมใหญ่ 4 กลุ่มคือกิจกรรมนั้นจังหวะกิจกรรมการร้องเพลง กิจกรรมการฟังเพลงและกิจกรรมนาฏศิลป์ จากที่ผู้เขียนพบผู้สอนบางคนสอนทุกกลุ่ม บางคนก็แยกสอนทีละกลุ่ม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอน เพื่อความถูกต้องและเหมาะสมกิจกรรมทั้ง 4 กลุ่มนี้ควรสอนไปพร้อมๆ กันเช่น เมื่อจะสอนเพลงเด็กควรจะต้องรู้ตั้งแต่ การจับจังหวะ ร้องเพลงตามจังหวะได้ สามารถแยกชนิดของเพลงได้ และใช้ท่าทางประกอบเพลงได้ไม่ควรแยกสอนทีละกลุ่ม ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความสุขสนานในบทเรียนเท่าที่ควร แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากหรือน้อยกว่ากันให้พิจารณาจากแผนการเรียนรู้นั้นๆ

2. การสอนดนตรีนาฏศิลป์ ควรเป็นรูปแบบของการสาธิตก่อนเป็นส่วนมาก ในขณะเดียวกันผู้สอนอาจใช้วิธีสอนแบบอื่นๆ เข้าผสมผสานในบางครั้งเช่น การอภิปราย การใช้บทบาทสมมุติ หรือแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

3. มีลำดับขั้นตอนในการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกิจกรรมทั้งการเรียนภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติควบคู่กัน

4. ในการเรียนการสอน ผู้สอนควรหาสื่อการเรียนมาใช้ประกอบการสอน เช่น รูปภาพ เทปเพลงชุดการสอน วิทยากร บัตรคำและเครื่องประกอบจังหวะที่ควรใช้ คือ ไม้เคาะ จังหวะนิ่งเป็นต้น

สมพงษ์สิงหะพล (2542, น. 464-466) ได้ระบุถึงวิธีการสอนนาฏศิลป์มีแนวทางดังนี้

การสอนนาฏศิลป์ตามหลักสูตรการศึกษา ไม่ว่าจะระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษามีจุดเน้นสำคัญคือ เพื่อให้เกิดทักษะเบื้องต้นทางนาฏศิลป์และเพื่อให้เกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมีลักษณะแตกต่างกันไป

หลักสำคัญของวิธีสอนนาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยไม่เน้นเรื่องความชำนาญ ความเชี่ยวชาญแต่อย่างใด หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การนำเอา ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิต เพื่อเป็นบุคคลที่สมบูรณ์สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

วิธีการ คือการเรียนรู้นวนคิดพื้นฐานเกี่ยวกับนาฏศิลป์ เป็นการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์ที่เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่แจ่มชัด มองเห็นความเป็นมาและความสำคัญของนาฏศิลป์ที่มีต่อชีวิตของคนในสังคมที่ตนอยู่อาศัยการฝึกหัดทักษะพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์เมื่อทำความเข้าใจเรื่องราวของนาฏศิลป์ที่จะเรียนแล้ว ผู้สอนจะให้ผู้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะเบื้องต้นของนาฏศิลป์เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนนาฏศิลป์แต่ละกิจกรรมควรเริ่มตั้งแต่นั้นขึ้นแรก คือ การฝึกจังหวะต่างๆ แล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นตอนขึ้นต่างๆ จนสามารถทำได้ตามกระบวนการทางนาฏศิลป์ การปลูกฝังที่ละชั้นจะช่วยให้เกิดความแม่นยำและมีทักษะขึ้น โดยการขยายกิจกรรมออกไประหว่างปฏิบัติกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงลักษณะนิสัยอันดีหลายๆ ด้าน เข้ามาประกอบในกิจกรรมด้วย เช่น ยอมรับในความสามารถของผู้อื่น และกล้าแสดงออกในด้านความสามารถเฉพาะบุคคล การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การทำงานเป็นกลุ่ม ฯลฯ

6.2.1.1 ความมุ่งหมายของการเรียนนาฏศิลป์

อมรา กล้าเจริญ (2531, น. 3) ได้ระบุถึงความมุ่งหมายในการเรียนนาฏศิลป์ไว้ว่า

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน
2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป
4. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดี
5. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักกล้าแสดงออก

ดังนั้นพอสรุปได้ว่าความมุ่งหมายของการเรียนการสอนนาฏศิลป์นั้น มุ่งให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ดังนี้ คือ

1. การทำให้ผู้เรียนเป็นคนร่าเริงแจ่มใส
2. มีความสามัคคีในหมู่คณะ
3. สามารถยึดเป็นอาชีพได้
4. ทำให้รู้จักดนตรีและเพลงต่างๆ

5. ทำให้เกิดความจำและปฏิภาณศึ
6. ช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพให้สามารถเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสง่างาม
7. ช่วยในการออกกำลังกายได้เป็นอย่างดี
8. ได้รับความรู้ทางนาฏศิลป์

2.6.2.2 การเตรียมการสอนนาฏศิลป์

บังอร อนุเมธางกุล (2542, น. 157) ระบุว่า การเตรียมการสอนนาฏศิลป์ในปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่า สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลกระทบต่อถึงการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษาโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญที่ต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับนักเรียนที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคใหม่หรือที่เรียกว่ายุคไร้

พรมแดน จึงจำเป็นต้องจัดการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยเฉพาะการสอนของครู ครูต้องเปลี่ยนจากการสอนโดยการบอกการบรรยายให้จดจำ มาเป็นเน้นให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการวางแผนการทำงาน เป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้ จนเกิดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2545, น. 43-45) ระบุว่า การเตรียมการสอนนาฏศิลป์นั้น เมื่อครูผู้สอนเข้าใจเนื้อหาหลักการสอนนาฏศิลป์แล้ว ครูจะต้องเตรียมการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งการเตรียมการเรียนการสอน คือการจัดทำโครงการสอนและแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการกำหนดแนวดำเนินการในการจัดการเรียนการสอน ให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกจุดประสงค์ ให้มีความเหมาะสมกับเวลาที่กำหนดโดยมุ่งให้รายละเอียดอย่างหยาบๆ เกี่ยวกับ เนื้อหาภาระงานหรือกิจกรรมหลักของผู้เรียน แนวทางการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนและจำนวนคาบเวลาในการสอนในแต่ละจุดประสงค์การจัดทำโครงการสอนมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยอำนวยความสะดวกต่อผู้สอนในการทำแผนการเรียนรู้อย่างชัดเจน เนื่องจากโครงการสอนได้กำหนดกรอบงานสอนในภาพรวมไว้หมดแล้ว
2. ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ทันเวลา เต็มเวลาและเต็มหลักสูตรเนื่องจากได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ครอบคลุมทั้งหมด
3. ทำให้ผู้เรียนสามารถมีบทบาทร่วมในการวางแผนการเรียนได้ โดยเพิ่มเติมกิจกรรมหลักหรือเนื้อหาที่ผู้เรียนสนใจไว้ก่อนสอนจริง
4. ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบภาพรวมของการสอนของครูได้จากโครงการสอนว่าผู้สอนได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้เรียนไว้มากน้อยแค่ไหน จะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงตอนทำแผนการเรียนรู้อย่างละเอียด

ดังนั้นสรุปได้ว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์จะต้องบูรณาการ ทั้งการร้อง การรำ และการฟ้อนดนตรีเข้าไปด้วย ครูผู้สอนต้องมีการเตรียมตัวตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรในระดับชั้นที่สอน ศึกษาแนวการสอนนาฏศิลป์จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสอนนาฏศิลป์ควรสอนแบบ บองค์รวมทั้งในเรื่องของจังหวะ การร้องเพลง การฟ้อน และการรำรำครูควรใช้รูปแบบการสอนสาธิตก่อน เป็นส่วนมากโดยอาจใช้การอภิปรายการใช้บทบาทสมมติ หรือแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ครูวางแผนการเรียนรู้ อย่างมีลำดับขั้นตอนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในกิจกรรม ทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและครูฝึกปฏิบัติ ควบคู่กันไป นอกจากนี้ผู้สอนควรหาสื่อการเรียนการสอนมาใช้ประกอบการสอน เช่น รูปภาพวีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียงแถบบันทึกเสียงวิทยากรบัตรคำและเครื่องประกอบจังหวะ

2.6.2.3 สื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์

อมรา กล้าเจริญ (2531, น. 53) ได้ระบุถึง สื่อการเรียนการสอนหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่เป็นสื่อนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน และให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้อย่างดี สื่อการเรียนการสอนเป็นคำที่นักศึกษาศึกษาปัจจุบันนำมาใช้แทนคำว่า"อุปกรณ์การสอน"ซึ่ง หมายถึงวัตถุสิ่งของ ภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนบุคคล สถาบันสถานที่ต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการสอนให้บังเกิดผลดี การใช้คำว่า" สื่อการสอน" แทน ทำให้ความหมายกว้างขึ้นในแผนการเรียนรู้อของกรมวิชาการใช้คำว่าสื่อ การสอนซึ่ง อมรา กล้าเจริญ กล่าวถึงสื่อการสอนนาฏศิลป์สรุปได้ดังนี้

1. สื่อที่เป็นเอกสารใช้ประกอบการสอนเกี่ยวกับดนตรีและนาฏศิลป์
2. สื่อการเรียนการสอนที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ เช่น
 - 2.1 เครื่องเคาะจังหวะ แบบมาตรฐานต่างๆ 1 ชุด ประกอบด้วยกรับ ฉิ่ง รำมะนา กลองเหล็กสามเหลี่ยม โทน โหม่งเล็ก กระพรวนร้อย ช้อง
 - 2.2 ภาพการแสดงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละบทเรียน ภาพ เครื่องดนตรี ไทย เครื่องดนตรีพื้นเมือง เครื่องดนตรีสากล แผนภูมิเพลงและจังหวะต่างๆ
 - 2.3 บัตรคำ หรือบัตรคำประกอบภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละ บทเรียน
 - 2.4 เทปเพลง เครื่องบันทึกเสียง
 - 2.5 กล่องชุดการสอน (หากผู้สอนทำได้จะช่วยเป็นสื่อในการสอนดี ยิ่งขึ้น)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การสอนนาฏศิลป์ที่จะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ความสามารถเรื่องของนาฏศิลป์เป็นอย่างดี รู้และคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

ความสามารถของเด็กแต่ละคน และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือรู้จักใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้ดีด้วย สำหรับสื่อที่จะนำมาใช้ในการสอนนาฏศิลป์นั้นครูผู้สอนควรพิจารณาถึงคุณค่าความเหมาะสม สามารถช่วยให้เด็กเข้าใจมโนทัศน์ได้ชัดเจน และกรมวิชาการได้กำหนดสื่อการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมและเป็นสิ่งช่วยให้ครูถ่ายทอดความรู้หรือสื่อสารกับนักเรียนให้เป็นรูปแบบง่ายต่อการเข้าใจในเนื้อหา นั้นๆ มีแผนการเรียนรู้ แผนภูมิเครื่องแต่งกายละคร ของจริง เทป เครื่องดนตรี วิทยากรภายนอก เครื่องเคาะจังหวะเครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ ประกอบ วีดิทัศน์ คู่มือ เอกสาร ฯลฯ

2.6.3 ความหมายและความสำคัญของนาฏศิลป์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545, น. 431) ได้อธิบายความหมายของนาฏศิลป์ไว้ว่านาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 1-2) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ในหลายด้าน ดังนี้

นาฏศิลป์ คือ ร้องรำทำเพลงให้ความบันเทิง จะประกอบด้วยการโน้มน้าวแห่งอารมณ์และความรู้สึกนาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีตงดงาม มีแบบแผน ให้ความบันเทิงกัน โน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการบรรเลงดนตรีและการขับร้องเพลงร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น แต่ความหมายที่เข้าใจกันทั่วไปคือ ศิลปะของการละเล่นการร้องรำทำเพลง

นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลง การให้ความบันเทิงใจร่วมด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้น ตามสภาพหรือ อารมณ์ต่าง ๆ กันสุดแต่จุดมุ่งหมาย

นาฏศิลป์ หมายถึง การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีตอันลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกเหนือจากการฟ้อนรำ ระบำ เต้น แล้วยังหมายถึงการร้องเพลงและการบรรเลงเพลง

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543, น. 12) ได้ให้ความหมายของคำไว้ว่า “นาฏศิลป์” เป็นศิลปะการฟ้อนรำ ทั้งที่เป็นระบำ รำ เต้น รวมทั้งละครรำ โขน หนังใหญ่ และอื่น ๆ ปัจจุบันมักมีคนคิดชื่อใหม่ให้ดูทันสมัย คือ นาฏกรรม สังคีตศิลป์ วิพิธทัศนา และศิลปะการแสดงซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกัน เพราะเป็นคำที่ครอบคลุมศิลปะแห่งการร้อง การรำและการบรรเลงดนตรี

ฉันทนา เอี่ยมสกุล (2545, น. 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ สรุปได้ว่านาฏศิลป์ หมายถึง การร่ายรำโดยการเคลื่อนไหวไปมา หรือความเข้าใจของการฟ้อนรำ เป็นศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวร่างกาย แขน ขา มือ เท้า ด้วยลีลาท่าทางที่สอดคล้อง โดยมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ต่างก็

สร้างสรรค์สืบทอดผ่านระยะเวลาอันยาวนาน เกิดเป็นความงดงามที่โดดเด่นเป็นนาฏศิลป์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ประดิษฐ์ อินทนิล (2536, น. 78) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ว่าการเคลื่อนไหว อิริยาบถต่าง ๆ ทั้ง มือ แขน ขา ลำตัวและใบหน้า เป็นสื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์เพื่อให้เกิดความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ต่าง ๆ

อมรา กล่ำเจริญ (2531, น. 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ เป็นคำสมาสแยกได้เป็นคำ 2 คำ คือ นาฏ และศิลป์ นาฏ หมายถึง การร่ายรำและการเคลื่อนไหวไปมา ศิลป์หมายถึง การแสดงออกเพื่อสนองความต้องการทางอารมณ์ การลอกเลียนแบบ การถ่ายทอดความหมายต่าง ๆ หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์เกิดจินตนาการในอันที่จะแสดงคุณค่าแห่งความงามออกมาในรูปแบบต่างๆ หรือได้พบเห็นจากธรรมชาติแล้วนำมาดัดแปลงประดิษฐ์ขึ้นให้มีความวิจิตรละเอียดอ่อนซาบซึ้ง

เรณู โกศินานนท์ (2527, น. 1-2) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ สรุปได้ว่าศิลป์ คือ การปรุงแต่งธรรมชาติให้งดงามเจริญขึ้นฉันใด นาฏศิลป์ ก็เป็นการปรุงแต่งท่าทางของมนุษย์ให้งดงามขึ้นไปในรูปร่างของการเอียงกรายรำร่าฉันนั้น

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (ม.ป.ป : 14) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์คือ “กระบวนการฟ้อนรำที่ไทยใช้เป็นแบบแผนในประเทศนี้เป็นสองอย่างหนึ่งเป็นกระบวนการฟ้อนรำของประชาชนในพื้นที่เมือง หรือรำเล่นแม่ศรีและรำเพลงเกี่ยวข้าว เหล่านี้เห็นจะเป็นกระบวนการรำของชนชาติไทยแต่ดึกดำบรรพ์ กระบวนรำอีกอย่างหนึ่งเช่นที่ใช้ในการพิธีตลอดลงมาจนถึงเล่นระบำและโขนละครนั้น ได้แบบอย่างมาแต่อินเดีย พวกพราหมณ์ที่เข้ามาเป็นครูบาอาจารย์ของชาวประเทศนี้แต่โบราณนำแบบแผนเข้ามาฝึกหัดให้ เพราะชาวอินเดียเขาถือว่าการฟ้อนรำเป็นของพระเป็นเจ้าได้ทรงคิดประดิษฐ์ขึ้นแล้วสั่งสอนแก่มนุษย์ให้ฟ้อนรำเพื่อเป็นสวัสดิมงคลใครฟ้อนรำหรือให้มีการฟ้อนรำตามเทวบัญญัติก็เชื่อว่าจะได้ประโยชน์และจะได้ไปสู่สุคติเบื้องหน้า

สำหรับผู้ที่มีความเห็นว่านาฏศิลป์ไทยได้แบบแผนมาจากอินเดีย นั้น ได้อ้างถึงหลักฐานทางโบราณคดีว่า ชนชาติโบราณที่มีอารยธรรมเก่าแก่เช่นอียิปต์กรีกหรืออินเดียต่างมีหลักฐานว่านาฏศิลป์หรือศิลปะแห่งการฟ้อนรำของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นเพราะเทพเจ้าในสรวงสวรรค์ก่อนแล้วจึงขยายมาเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ในชั้นหลังด้วยความเชื่อนี้แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ในอดีตมีความเชื่อในอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติ เมื่อเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ ต่างก็เชื่อว่าเป็นเพราะมนุษย์ทำผิด และถูกพระเจ้าลงโทษ ดังนั้นการประกอบพิธีกรรมเพื่อให้เทพเจ้าพึงใจเป็นสิ่งที่พึงกระทำและองค์ประกอบในพิธีกรรมเหล่านั้นก็มีศิลปะการดนตรีและนาฏศิลป์รวมอยู่ด้วย

มนตรี ตราโมท (2526, น. 154 –157) ได้เขียนหนังสือ “ปกิณะเกี่ยวกับนาฏศิลป์ และการละเล่นของไทย” เป็นหนังสือที่รวบรวมเกร็ดความรู้เกี่ยวกับเรื่องการละครของไทยและมีเรื่อง “ละครชาตรี” กล่าวถึงที่มาของการละเล่นและละครชาตรีโดยขยายความจากข้อคิดเห็นของสมเด็จพระยา ตำรงราชานุภาพว่าละครชาตรีของเจ้านครศรีธรรมราชไม่ได้เข้ามาในสมัยพระเจ้าธนบุรีครั้งเดียว แต่เข้ามาเผยแพร่อีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2323 ในงานฉลองพระแก้วมรกตและท่านได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ละครชาตรีที่เข้ามาในสมัยพระเจ้าธนบุรีคงมีเหลือตกค้างอยู่บ้างแต่คงไม่มากเพราะการแสดงละครชาตรี ในช่วงนี้ไม่ค่อยแพร่หลาย และกล่าวถึงพวกละครชาตรีที่เข้ามาในสมัยรัชกาลที่ 3 ไม่ได้มาเฉพาะชาว พัทลุงเท่านั้น ยังมีชาวนครศรีธรรมราชและชาวสงขลาอีกด้วยกลุ่มละครที่เข้ามาในรัชกาลที่ 3 ได้แสดง ละครชาตรีกันแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนการแสดงเริ่มต้นด้วยรำซัดอย่างละครชาตรีแล้วลงโรงจับ เรื่องด้วยเพลงวออย่างละครนอกเพลงร้องและวิธีการแสดงมีทั้งแบบละครชาตรีและละครนอกปนกัน เช่น ร่ายสำหรับดำเนินเรื่องก็มีทั้งร่ายชาตรีและร่ายนอกนับว่าเป็นละครอีกชนิดหนึ่งที่มีศิลปะ 2 แบบเข้า ระคนกันและก็ยังนิยมแสดงกันอยู่จนบัดนี้ Balasarwati (1985, p. 1) ได้ให้ความหมายของนาฏศิลป์ หรือการฟ้อนรำที่ปราศและนักวิชาการของไทยได้อธิบายคำว่านาฏศิลป์ดังที่ พลสารวดีกล่าวว่า นาฏศิลป์เป็นสมบัติของมนุษย์และมนุษย์พึงแสดงออกซึ่งปรากฏการณ์นี้ให้งดงาม “นาฏศิลป์เป็น ธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ ดังนี้ นาฏศิลป์จึงเป็นการแสดงออกโดยสากลของมนุษย์ชาติ และโดย นาฏศิลป์มนุษย์จึงรวมเป็นเอกภาพกับจักรวาลและเทพผู้บันดาลจักรวาลนั้น จักรวาลเป็นการเป็นการ แสดงออกของการเคลื่อนไหวที่มีระบบและงดงามจากแทนที่สถิตนิ่งอันเป็นพระวิญญูณอันสูงสุด เมื่อ พระผู้เป็นเจ้าของมนุษย์ในภาพลักษณ์ของพระองค์ มนุษย์จึงธรรมชาติในการแสวงหาสิ่งซึ่งมาเพิ่มพูน สีสานในการแสดงออกอย่างเป็นระบบและงดงามในการเคลื่อนไหว การแสดงออกดังกล่าวนี้ปรากฏใน รูปแบบของนาฏศิลป์

ศรีศักร วัลลิโภดม (ม.ป.ป., น. 3) ได้ให้ความหมายว่า พัฒนาการทางดนตรีและนาฏศิลป์มี ลักษณะ เช่นเดียวกับศิลปวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ที่มีทั้งเกิดจากการคิดสร้างสรรค์ขึ้นเองโดยผู้คนในท้องถิ่น กับการรับอิทธิพลจากภายนอกนั้นอาจจะได้รับจากอินเดียหรือจากแหล่งอารยธรรมอื่นๆ ภายนอกมา ตั้งแต่ระยะแรกๆ แต่ต่อมาเมื่อเกิดมีบ้านเมืองที่เป็นรัฐหรืออาณาจักรเพิ่มขึ้นตามภูมิภาค ก็มีการ แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างกัน เช่นในช่วงเวลาระหว่างพุทธศตวรรษที่ 16–18 รัฐและบ้านเมืองใน ดินแดนไทยในภูมิภาคต่างๆ เช่นนครศรีธรรมราชในภาคใต้ ลพบุรีและอุทองในภาคกลาง สุโขทัยและ ล้านนาในภาคเหนือ รวมไปถึงล้านช้างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดนี้คือความหลากหลายไม่ว่าจะ เป็นเรื่องดนตรี นาฏศิลป์ และศิลปวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ในดินแดนประเทศก่อนที่จะมีการรวมตัวกันเป็น ราชอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 20 และ 21

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543, น. 12-13) ได้ให้แนวคิดของนาฏศิลป์ว่าคนไทยในถิ่นต่างๆก็ได้คิดและพัฒนาการฟ้อนรำของตน ดังจะเห็นได้จากการละเล่นในฤดูเก็บเกี่ยว ฤดูแล้งและฤดูน้ำหลากและยังคงสืบทอดมาถึงปัจจุบันเมื่อพิจารณาพร้อมกับท่าเลที่ตั้งถิ่นฐานของชนชาติไทยในอดีตเส้นทางคมนาคมการค้าขายทางบก ทางน้ำ การสงครามและการย้ายถิ่นฐานของประชากรทำให้เกิดการเลื่อนไหลถ่ายเทผสมผสานระหว่างศิลปวัฒนธรรมภายในชุมชนหนึ่งกับของภายนอกหรือของต่างถิ่นอย่างแน่นอน นาฏศิลป์ไทยย่อมเกิดและเติบโตในชุมชนหนึ่งๆพร้อมด้วยการผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมชุมชนอื่น จึงมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับแม้จะไม่มีหลักฐานที่ระบุไว้ชัดเจนถึงวิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในอดีตกาลแต่จากข้อมูลต่างๆ ตลอดจนแนวคิดหรือทฤษฎีของนักวิชาการอาจสรุปถึงจุดกำเนิดของนาฏศิลป์ไทยได้ว่า

1. เกิดจากการสร้างสรรค์ของคนไทยในแต่ละท้องถิ่น เพื่อแสดงความรื่นเริงยินดีและความบันเทิงใจ
2. เกิดจากความต้องการใช้นาฏศิลป์ในพิธีกรรมเพื่อความเป็นสิริมงคล
3. เกิดจากการแลกเปลี่ยนหรือการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมทำให้มีการนำของใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในสังคมหนึ่ง

จากคำจำกัดความ สรุปได้ว่า “นาฏศิลป์” คือศิลปะการร่ายรำอย่างมีแบบแผนอันเกิดจากความคิดของมนุษย์ โดยอาศัยรากฐานมาจากการเลียนแบบธรรมชาติ และวิถีการดำรงชีวิตประจำวันนับได้ว่าเป็นสมบัติและวัฒนธรรมของชาติที่น่าภาคภูมิใจควรแก่การอนุรักษ์ให้อนุชนรุ่นหลังได้ถ่ายทอดสืบทอด

2.6.3.1 ความมุ่งหมายของนาฏศิลป์

สุมิตร เทพวงษ์ (2541, น. 3) กล่าวถึงความมุ่งหมายของนาฏศิลป์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน
2. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ วัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป
4. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักทำงานร่วมกับคนหมู่มากได้เป็นอย่างดี
5. เพื่อเป็นการฝึกให้รู้จักแสดงออก

เรณู โกศินานนท์ (2527, น. 7) กล่าวถึงความมุ่งหมายของนาฏศิลป์ ดังนี้

1. เพื่อให้มีโอกาสได้แสดงออก หากมีความถนัด
2. เพื่อการสนทนาที่ดีแม้จะไม่แสดงเอง แต่ถ้าทราบหลักไว้บ้างก็จะทำให้

การชมละครรำ ละครเวที ละครโทรทัศน์ ฯลฯ สนุกยิ่งขึ้น มีความเข้าใจยิ่งขึ้น วิพากษ์วิจารณ์ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

3. เพื่อเป็นการร่วมในการรักษาการร้ายรำของไทยให้เป็นสมบัติอันมีค่าประจำชาติต่อไปไม่ขาดระยะ
4. การปลูกฝังให้มินิสิย์รักในศิลปะแขนงนี้
5. ให้ความคิดอ่านหรือสติปัญญา จากการชมหรือแสดงละครรำ ละครเวที เพราะละครย่อมมีสถานการณ์ นาฏกรรม หรือปรัชญาแทรกอยู่ ช่วยในเรื่องการศึกษามนุษย์และสังคม เพราะผู้แต่งละครนั้นย่อมจะแทรกอะไรบางอย่างไว้ในบทละครของตนเสมอ
6. ทำให้สบายใจ
7. ช่วยในสร้างทัศนคติของผู้เรียน หากมีความถนัด จริใจ รักการแสดง อาจถือเป็นอาชีพได้
8. ได้ฝึกหัดการประสานงานในด้านต่าง ๆ ทำให้ได้ทำงานร่วมกับสังคมหมู่ มาก
9. ช่วยในการสร้างบุคลิกภาพให้เคลื่อนไหวไม่ขัดตา ท่าทางสง่าผ่าเผย ไม่ขวยเขินและเหนียมอายเมื่ออยู่ต่อหน้าคนหมู่มาก ๆ
10. การรำฟ้อนรำเป็นการออกกำลังกายที่ได้บริหารทุกส่วนของร่างกายอย่างหนึ่งเป็นวิธีลดน้ำหนักและทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง

นาฏศิลป์ มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียน ช่วยผ่อนคลายความเครียดและสร้างบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นไทย

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการปลูกฝัง ส่งเสริมนิสัยทางศิลปะ ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติไว้ และเป็นการฝึกให้กล้าแสดงออก ช่วยผ่อนคลายความเครียดและสร้างบุคลิกภาพที่ดี ถ้าหากมีความถนัดก็ถือเป็นอาชีพได้รวมทั้งรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ และเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการศึกษามากยิ่งขึ้น

2.6.3.2 ความสำคัญของนาฏศิลป์

เรณู โกศินานนท์ (2527, น. 8) กล่าวถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ว่า นาฏศิลป์ของไทยมีลักษณะเฉพาะตัว และมีความเป็นไทยในตัวเองเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าจะได้แบบอย่างจากนาฏศิลป์อินเดีย แต่ถูกดัดแปลงให้เข้ากับรสนิยมของคนไทย จึงกลายเป็นศิลปะประจำชาติ ไม่ซ้ำหรือเหมือนของชาติอื่น นับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจยิ่ง นาฏศิลป์ไทยมีความเป็นไทยในเรื่องราวต่อไปนี้

1. ทำรำอ่อนช้อยงดงาม และแสดงอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทย มีความหมายอย่างกว้างขวาง

2. จะต้องมีคนตรีประกอบ คนตรีนี้จะแทรกอารมณ์ หรือรำกับเพลงที่มีแต่งทำนองเองก็ได้

3. คำร้องหรือเนื้อร้องจะต้องเป็นคำประพันธ์ ส่วนบทร้องจะเป็นกลอนแปด ซึ่งจะนำไปร้องกับเพลงชั้นเดียวหรือสองชั้นได้ทุกเพลง คำร้องนี้ทำให้ผู้สอนหรือผู้รำกำหนดทำรำไปตามเนื้อร้อง

นอกจากนี้ สุมิตร เทพวงษ์ (2548, น. 2-3) ยังกล่าวถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ว่านาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของศิลปะสาขาวิจิตรศิลป์ อันเป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ งดงาม ยึดถือความงามเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญที่สร้างขึ้น เพื่อสนองความต้องการของอารมณ์จิตใจ เพื่อให้เกิดพุทธิปัญญา นาฏศิลป์จึงมีความสำคัญไม่น้อยกว่าศิลปะแขนงอื่นๆ สรุปได้ ดังนี้

1. นาฏศิลป์ แสดงความเป็นอารยประเทศ บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรืองด้วยดีก็ด้วยประชาชนมีความเข้าใจศิลปะ เพราะศิลปะเป็นสิ่งที่มีความเป็นเครื่องโน้มน้าวอารมณ์ โดยเฉพาะศิลปะการละครเป็นสิ่งสำคัญมาก สามารถกล่อมเกลาจิตใจโน้มน้าวไปในทางที่ดี ย้อนอารมณ์ให้เข้มแข็งผ่องใสเป็นทางนำให้คิดและให้กำลังใจในทางที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองให้แก่บ้านเมืองสืบไป

2. นาฏศิลป์ เป็นแหล่งรวมศิลปะ คือ เอาศิลปะประเภทอื่น ๆ มาเกี่ยวเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกัน เช่น ศิลปะการเขียน การก่อสร้าง การออกแบบเครื่องแต่งกาย และวรรณคดีศิลปะแต่ละประเภทได้จัดทำด้วยความประณีต สุขุม ทั้งนี้ก็เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชาติ มนุษย์ทุกชาติทุกภาษาต้องมีศิลปะเป็นของตนไว้ประจำชาตินับแต่โบราณจนถึงทุกวันนี้ รวมความว่านาฏศิลป์มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องกันทั้งสิ้น สร้างความเป็นแก่นสารให้แก่บ้านเมืองด้วยกันทั้งนั้น

3. ศิลปะแต่ละประเภทได้จัดทำด้วยความประณีต สุขุม ทั้งนี้ ก็เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของชาติ มนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษาต้องมีศิลปะเป็นของตนไว้ประจำชาตินับแต่โบราณจนถึงทุกวันนี้ สรุปได้ว่า นาฏศิลป์มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งรวมศิลปะที่สร้างสรรค์ความงามมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้นๆ ได้

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์มีความสำคัญคือ เป็นแหล่งรวมของศิลปะหลายประเภทที่สร้างสรรค์ความงามมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวซึ่งสร้างขึ้นเพื่อสนองความต้องการของอารมณ์และจิตใจนับได้ว่าเป็นสมบัติอันเป็นวัฒนธรรมของชาติที่น่าภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้นๆ ได้

2.6.4 องค์ประกอบนาฏศิลป์

นักวิชาการมีการวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ว่าประกอบด้วย สิ่งต่อไปนี้

2.6.4.1 การขับร้อง เป็นการเปล่งเสียงออกมาอย่างไพเราะและเร้าใจควรแก่การฟัง

2.6.4.2 การพ่อนรำ เป็นการแต่งประดิษฐ์กิริยาอาการของมนุษย์ให้สวยงามกว่าปกติมีความน่าทัศนา

2.6.4.3 ระเบียบ เป็นการร่ายรำ มีท่าทางลีลาเป็นเครื่องประกอบจังหวะเมื่อรวม 3 ประการเข้าด้วยกันก็ได้ชื่อว่าเป็นสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) คือวิชาที่ว่าด้วยทฤษฎีความงามนั่นเอง (สุมิตร ทพวงษ์, 2541, น. 4-5)

2.6.5 กระบวนการเรียนการสอนนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 33-35) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ครบถ้วนด้วยสมอง ใจ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยการจัดให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ เพิ่มความรับผิดชอบกล้าแสดงออกและเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดสร้างแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามสถานการณ์จริงให้มากยิ่งขึ้นไปตามช่วงชั้นในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาความฉลาด ทางสติปัญญาทางอารมณ์ ให้เห็นคุณค่าของตนเองเพื่อการแสดงออกอย่างอิสระ เพิ่มการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติได้จริง เพิ่มโครงงานตามศักยภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีเสรีภาพในการเรียนและแสวงหาความรู้ได้ตามต้องการ

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงจุดเน้นของการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ไว้ว่า จุดเน้นของการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ คือ เพื่อส่งเสริมในด้านลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของผู้เรียน อันเป็นการพัฒนาค่านิยม ส่งเสริมการแสดงออกของทางร่างกาย อารมณ์ และสังคมของผู้เรียนมากกว่าการฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญในสาขาของนาฏศิลป์ ฉะนั้นครูผู้สอนจึงควรยึดจุดประสงค์ของหลักสูตรและนำเอกทฤษฎีหลักการของนาฏศิลป์ไปประกอบในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดค่านิยม เจตคติ ต่อศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของนักเรียน หลักสูตรสาระนาฏศิลป์ได้ตั้งจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีบุคลิกภาพและเจตคติอันดีในการอยู่ในสังคม ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ ดนตรี และนาฏศิลป์ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ย่อมก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกได้อย่างเสรี การปฏิบัติตนเองเช่นนี้ย่อมสม่ำเสมอ ย่อมนำมาซึ่งบุคลิกภาพของผู้นำ และการเป็นผู้มีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสย่อมทำให้เกิดกิริยาท่าทางเป็นที่น่านิยมนักใคร่ของคนทั่วไป

2. ด้านอารมณ์ การแสดงออกด้วยการร้องรำทำเพลงอย่างมีวินัยและขอบเขตพอสมควร และปฏิบัติโดยสม่ำเสมอจะช่วยให้นักเรียนร่าเริง เปิดเผย บางครั้งสามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ โดยการปฏิบัติกิจกรรม การควบคุมจังหวะท่าทาง การใช้เสียงให้เหมาะสมตามวัยของนักเรียน

3. ด้านสังคม การแสดงออกร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ย่อมจะฝึกให้นักเรียนรู้ว่า เมื่อไรจะเป็นผู้นำ เมื่อไรจะเป็นผู้ตาม ควรจะทำอะไรจึงจะสามารถกับผู้อื่นได้ดี และรู้จักยอมรับความสามารถของผู้อื่น ยอมละทิ้งความเห็นแก่ตัวได้เพราะกิจกรรมนาฏศิลป์เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมได้

4. ด้านเจตคติ กิจกรรมดนตรีและนาฏศิลป์จะสร้างความรู้ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของไทยมีทัศนคติที่ดีและมีความภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษ

อมรา กล้าเจริญ (2535, น. 48) กล่าวถึงจุดเด่นของสาระนาฏศิลป์ไว้ว่าวิชานาฏศิลป์มีเอกลักษณ์ คือ เป็นวิชาทักษะฝึกฝนที่ถูกแบบให้ผู้เรียนมีนิสัยในการฝึกตนเองและรู้จักแก้ไขเมื่อมีการฝึกผิดวิธี ดังนั้นการวางรากฐานในการสอนจึงเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักครูผู้สอนจะต้องรู้จักพลิกแพลงเลือกวิธีสอนและใช้วิธีการเฉพาะตนในการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างความนิยม ความรักในวิชา และเกิดสุนทรีย์ให้กับตัวของผู้เรียน ฉะนั้น การเตรียมการสอนของครูควรมีขั้นตอนตามลำดับ

นอกจากนี้ยังกล่าวไว้ว่า ดนตรีและนาฏศิลป์เป็นเรื่องที่แยกกันไม่ได้ ก่อนจะรำนักเรียนควรร้องเพลงให้ได้

รู้จักจังหวะเข้าท่วงทำนองที่สอดคล้องลีลาและอารมณ์ลงไปในการฟ้อนรำได้

กรมวิชาการ (2545, น. 17-18) ได้สรุปว่า กระบวนการเรียนการสอนดนตรีนาฏศิลป์ไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความชื่นชมในการเรียนการแสดงดนตรีนาฏศิลป์ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยสร้างบุคลิกภาพ ท่าทาง ทรวดทรง ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ความพร้อมเพียง ความสวยงาม การประสานงาน ตลอดจนการฝึกความอดทน ความขยันหมั่นเพียร ดังนั้นขอบเขตกิจกรรมด้านการเรียนการสอนดนตรีนาฏศิลป์ในโรงเรียน จึงได้เสนอแนวทางการสอนวิชาดนตรีนาฏศิลป์ไว้ดังนี้คือ

1. การสอนวิชาดนตรีนาฏศิลป์ในส่วนที่สอดคล้องแทรกอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะควรคำนึงถึงจุดประสงค์ของดนตรีและนาฏศิลป์ด้วย

2. เพื่อให้การสอนดนตรีและนาฏศิลป์ได้ผลยิ่งขึ้น ครูต้องใช้เอกสารหลักสูตรและวัสดุมาประกอบ โดยเฉพาะครูที่ขาดทักษะดนตรีนาฏศิลป์ จึงจำเป็นอย่างมาก

3. การสอนแต่ละครั้ง ควรประกอบด้วยกิจกรรมทั้ง 3 หัวข้อ ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตร โดยสอนให้สัมพันธ์กัน ถึงแม้แผนการสอนจะแยกไว้เป็นหน่วยๆ เช่น หน่วยกิจกรรมเน้นจังหวะ หรือ หน่วยกิจกรรมการร้องเพลง แต่ในการสอนจะสอนเพียงกิจกรรมเดียวไม่ได้ กล่าวคือถ้าจะสอนกิจกรรมเน้นจังหวะก็ต้องสอนร้องเพลง การทำท่ารำประกอบจะสอนหน่วยกิจกรรมนาฏศิลป์ต้องมีการทำจังหวะ และร้องเพลงมาประกอบด้วย เป็นต้น แต่จะเน้นกิจกรรมใดมากน้อยย่อมอยู่กับหน่วยกิจกรรมของแผนการสอนนั้นๆ จะกำหนดให้เห็นจุดประสงค์

4. การสอนสาธิต ในบางกิจกรรมครูจะต้องเป็นผู้สาธิต แต่ในบางกิจกรรมอาจนำความคิดของผู้เรียนมาประกอบเป็นตัวอย่างก็ได้ หรืออาจจะหาสื่อการเรียนการสอนอย่างอื่นมาประกอบการสอน เช่น รูปภาพ วิทยากร เทปเพลง ให้ผู้เรียนแสดงหรือตัวผู้เรียนก็อาจเป็นผู้สาธิตเองได้

5. ขั้นตอนในการสอนนาฏศิลป์ จำเป็นต้องมีลำดับขั้นตอนเพื่อสะดวกในการปฏิบัติการสอนดนตรีนาฏศิลป์ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนในลักษณะกระบวนการกลุ่มให้มากที่สุดเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ร่วมกันคิดร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ให้เด็กช่วยกันฝึกช่วยกันหาข้อบกพร่อง ช่วยกันปรับปรุงแก้ไขอันเป็นการฝึกให้เด็กได้ปฏิบัติตนในสังคมย่อยๆ ของเด็กเพื่อนำไปสู่การพัฒนาลักษณะนิสัยในด้านต่างๆ การฝึกปฏิบัตินั้นเริ่มต้นด้วยการดูรูปแบบที่กำหนดให้ โดยยึดให้เด็กสังเกตท่าทางจังหวะ ความสัมพันธ์และความผสมกลมกลืนตามรูปแบบที่กำหนดให้แล้ว ให้อภิปรายซักถามศึกษาค้นคว้าถึงสาเหตุที่สามารถฝึกปฏิบัติได้และการฝึกปฏิบัติไม่ได้

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนนาฏศิลป์ที่จะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องยึดหลักสูตรเป็นสำคัญ นำเอาทฤษฎี หลักการไปจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ส่งเสริมบุคลิกภาพ และคำนึงถึงหลักการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถของเด็กนักเรียนแต่ละคน

2.6.6 การวัดและประเมินผลการสอนนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 49) กล่าวถึงแนวทางในการประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ไว้ว่า หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ติดตามการประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน การประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ จึงต้องครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ด้านทักษะ กระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

วิธีประเมินผลการเรียนรู้ทางศิลปะ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเรียนรู้ของตนเอง ได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วยการประเมินที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมิน อย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัดผลประเมินผลในกลุ่มการเรียนรู้ ศิลปะในด้านความรู้ความเข้าใจวิธีการและหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่

2.6.6.1 การทดสอบอาจใช้วิธีการเขียนตอบหรือสอบปากเปล่า จะเป็นการประเมิน ระดับความเข้าใจซึ่งพฤติกรรมด้านนี้ผู้เรียนอาจแสดงออกโดยการพูด การเขียน อธิบายสิ่งที่เข้าใจเพื่อ สื่อสารต่อผู้อื่น การประเมินอาจใช้เครื่องมือ ดังนี้

1) แบบทดสอบปากเปล่า เป็นวิธีการวัดความรู้ความเข้าใจโดยครูตั้งคำถาม แล้วให้นักเรียนตอบปากเปล่า ซึ่งสะดวกไม่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ เหมาะสำหรับนักเรียนที่ไม่มีความสามารถ ทางด้านการเขียน การทดสอบแบบนี้ จะเป็นการทดสอบที่มีประโยชน์มากเพราะสามารถตรวจสอบความ เข้าใจของนักเรียนได้อย่างชัดเจน เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจคำถามครูสามารถอธิบายหรือยกตัวอย่าง ประกอบได้ หรือหากครูไม่เข้าใจคำตอบก็ให้นักเรียนตอบหรืออธิบายใหม่ได้ แต่มีข้อจำกัด คือ ไม่เหมาะ กับการประเมินนักเรียนที่มีจำนวนมากและนักเรียนที่ตอบในช่วงหลังๆ จะรู้แนวคำตอบทำให้ความ น่าเชื่อถือในการประเมินผลน้อยลง

2.6.6.2 แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ เป็นแบบทดสอบที่ครูส่วนใหญ่ใช้เป็นการวัดด้าน พุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความเข้าใจ

1) เครื่องมือวัดผลด้านการปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับบันทึกผลการ ปฏิบัติงานของนักเรียน อาจเป็นใบงาน แบบบันทึกผลการสังเกต

2) การทดสอบภาคปฏิบัติชนิดใช้ตัวแทนกลุ่มงาน เป็นการทดสอบที่ให้ นักเรียนทำงานที่ใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน

3) การประเมินสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่นิยมใช้กันมากในปัจจุบันโดย มีหลักการสำคัญ คือดำเนินการเรียนการสอน และประเมินผลในกระบวนการเดียวกันการประเมินตาม สภาพจริงจะใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง การใช้ ระเบียบสะสม การทดสอบตามสภาพจริง และการประเมินจากแฟ้มสะสมงานส่วนเครื่องมือที่ใช้ก็มีได้ หลายชนิด ขึ้นอยู่กับการประเมินของผู้สอน

4) การประเมินจากผลงานหรือชิ้นงาน โดยครูผู้สอนจะทราบสิ่งที่ตนเองสอน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าผลงาน หรือชิ้นงานที่นักเรียนปฏิบัติ นั้น มีคุณภาพอยู่ในระดับใด นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถทราบพัฒนาการของนักเรียนแต่ละบุคคลในแต่ละด้านได้อย่างชัดเจน

5) การประเมินผลจากแฟ้มสะสมงาน เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการใช้ข้อมูลสารสนเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถของผู้สร้างแฟ้มสะสมงานตามวัตถุประสงค์ สามารถประเมินผลได้ในหลายกลุ่มสาระในงานชิ้นเดียว ในการจัดทำแฟ้มสะสมงานนั้นจะเน้นบทบาทของนักเรียนในการสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง และสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ซึ่งสามารถเห็นทั้งกระบวนการ และผลผลิตของงาน สำหรับหลักฐานที่แสดงความสามารถของนักเรียน ได้แก่ รายงาน ใบงาน ภาพถ่าย บันทึกประจำวัน ฯลฯ การจัดทำหมวดหมู่ผลงานทำให้มีความสะดวกต่อการนำไปประเมินผล งานที่เก็บเข้าแฟ้มสะสมงานนั้น ควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 5.1) สะท้อนเหตุการณ์หรือการเรียนรู้ที่มีความหมายของนักเรียน
- 5.2) แสดงถึงพัฒนาการของนักเรียน
- 5.3) สะท้อนกระบวนการและผลผลิต
- 5.4) มีความสัมพันธ์กับตัวชี้วัด

แฟ้มสะสมงานที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอน หลักการสำคัญในการกำหนดเกณฑ์ก็คือมุ่งเน้นการพัฒนาการของนักเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น และควรครอบคลุมทั้งสามด้าน คือ ด้านความรู้ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมจริยธรรม

6) เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีพฤติกรรมด้านจิตพิสัยอยู่จำนวนมาก เช่น ความชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ เครื่องมือที่ใช้วัด อาจใช้ดังนี้

- 6.1) บันทึกการสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างร่วมกิจกรรม การประเมินต้องบันทึกเป็นระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ
- 6.2) การประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนประเมินตนเอง ซึ่งมีรายการให้นักเรียนประเมิน
- 6.3) แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติ เป็นแบบวัดให้นักเรียนตอบเพื่อตรวจสอบค่านิยมและจำแนกค่านิยมในทางบวกและทางลบ จึงได้เรียงเรียงถ้อยคำออกมาเป็นบทร้องและประดิษฐ์ทำพอนรำที่สวยงาม

ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลการสอนนาฏศิลป์ ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ และใช้วิธีการประเมินตามสภาพที่แท้จริงด้วย การประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนศิลปะอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า นาฏศิลป์ เป็นแหล่งรวมศิลปะที่สร้างสรรค์ความงาม และมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถสื่อถึงวัฒนธรรมของกลุ่มชนนั้น ๆ ได้ การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายในการเรียนเพื่อเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยทางศิลปะแก่ผู้เรียนช่วยผ่อนคลายความเครียดและสร้างบุคลิกภาพที่ดี รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นไทยดั่งนั้น การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ครูผู้สอนจึงควรยึดจุดประสงค์ของหลักสูตร และนำเอาทฤษฎีหลักการของนาฏศิลป์ไปประกอบในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดค่านิยม เจตคติต่อศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนคือเริ่มจากการฝึกจังหวะ แล้วค่อยๆ เพิ่มขึ้นจนสามารถปฏิบัติได้ตามกระบวนการทางนาฏศิลป์ ในระหว่างการฝึกปฏิบัติกิจกรรมควรต้องสอดแทรกกิจกรรม การสร้างลักษณะนิสัยอันดีเข้ามาประกอบ เช่น การกล้าแสดงออก ยอมรับในความสามารถของผู้อื่นเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น การปฏิบัติเช่นนี้ จะช่วยให้เกิดทักษะกับนักเรียนเป็นอย่างดี การวัดผลและประเมินผลผู้เรียนสาระนาฏศิลป์ ครูจะต้องประเมินทั้งด้านทักษะปฏิบัติท่ารำและทักษะปฏิบัติการขับร้อง และมีวิธีการประเมินผลหลากหลาย ที่สำคัญคือจะไม่เน้นผลงานศิลปะเป็นหลักในการกำหนดคุณภาพและความสำเร็จของผู้เรียน

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบของเดวิส เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ รวบรวมไว้ ดังนี้

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

สมาพร มีเนตรทิพย์ (2547, น. 115-127) ได้วิจัยการพัฒนาชุดการสอน เรื่องนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดป่าพฤษ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 33 คน พบว่า 1) นักเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ และผู้สอนนาฏศิลป์ ต้องการให้มีการพัฒนาชุดการสอนที่ผู้เรียนร่วมกันศึกษาแบบกิจกรรมกลุ่มเนื้อหาครอบคลุมนาฏศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ไทย มีกิจกรรมที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ มีสื่อประกอบชุดการสอนพร้อมทั้งให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 2) ชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน และสื่อประกอบชุดการสอน ชุดการสอนมี 2 ชุด คือ 1) นาฏศัพท์ 2) ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย และชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 83.43/83.643) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏศิลป์และภาษาทำนาฏศิลป์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนสามารถปฏิบัติทำนาฏศัพท์ได้ถูกต้องสวยงาม และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าชุดการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

รุจิราภรณ์ เหลาหวอด (2549, น. 38-42) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้วีซีดีฝึกทำรำพื้นฐานนางนาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีศรีบำรุง จำนวน 31 คนพบว่า 1) ประสิทธิภาพของวีซีดี เรื่อง การเรียนรู้โดยใช้วีซีดีฝึกทำรำพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า 91.75/91.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) การเรียนรู้ที่เรียนด้วยวีซีดีฝึกทำรำพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทย ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการรำพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะการเรียนรู้ด้วยวีซีดี เป็นสื่อการสอนที่แตกต่างจากการสอนโดยอาจารย์ตามปกติ ผู้เรียนจึงให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นกว่าการสอนแบบปกติ

วัลลิกา วัฒนวันยู (2549, น. 59-62) ได้วิจัยการสร้างบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ภาษาท่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ศึกษานาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดาวคะนอง สำนักงานเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 36 คน พบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่องภาษาท่า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 80.56/86.8 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) คะแนนหลังเรียนด้วยบทเรียนวีดิทัศน์ เรื่อง ภาษาท่าของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน

อภิณหพร แม่นวิเศษพงศ์ (2549, น. 104-110) ได้วิจัยการพัฒนาชุดการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ไทย โดยการกระบวนการทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ (กัลยาณราษฎร์) จำนวน 30 คน พบว่า ชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดดเด่นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ 85.34/89.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วริวรรณ โชนงนุช (2551, น. 114-117) ได้วิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องเขียนลายสังคโลก โดยใช้รูปแบบเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเฉลียง อำเภอศรีสุนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 32 คน พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนลายสังคโลก โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีประสิทธิภาพ 82.38/87.50 ความพึงพอใจของนักเรียนมีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กาญจนา นราศรี (2552, น. 82-93) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ที่มีต่อความสามารถในการแสดงท่าทางประกอบเพลงในสาระนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนบัณฑิตวิทยาลัย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 คน พบว่า 1) ผลการเรียนรู้ของสาระนาฏศิลป์ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ 2) อัตราพัฒนาทางด้านทักษะในการแสดงท่าทางประกอบเพลง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ระหว่างเรียนของนักเรียนมีอัตราสูงขึ้นเฉลี่ย 2.90 คะแนนต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

3) นักเรียนมีกระบวนการทำงานกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อยู่ในระดับดี 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

ชุดิกกาญจน์ รุ่งเรือง (2552, น. 71—75) ได้เปรียบเทียบความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความคิดสร้างสรรค์วิชานาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโคกโพธิ์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 68 คน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีความรู้หลังทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีทักษะปฏิบัติสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

เพียงเพชร คมขำ (2552, น. 95-96) ได้วิจัยการสร้างชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จำนวน 20 คน พบว่า ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 97.30/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนนาฏศิลป์ไทย เพื่อเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

ขเจนศักดิ์ ไตรธิเลน (2553, น. 98-93) ได้วิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ เรื่องการใช้อุปกรณ์และการต่อวงจรไฟฟ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนต่างอัยพัฒนศึกษา จำนวน 21 คน พบว่า 1) ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ มีประสิทธิภาพ 84.74/88.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .014) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Alison M.Rhodes.Ed.M (2006) ได้ศึกษาความแตกต่างกันระหว่างสถาบันการศึกษา โดยใช้ศิลปะปฏิบัติร่วมกัน ในการเรียนการสอนต้นรำ พบว่า การรวมศิลปะปฏิบัติ 2 อย่างเข้าด้วยกันเป็นการเติมเต็มและเพิ่มความท้าทาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเท็จจริงที่ลึกซึ้งได้มากกว่าการใช้ศิลปะปฏิบัติเดียว

Julie A. Brodie,M.F.A.,and Elin E. Lobel,Ph.D.,c.m.a (2008) ได้ศึกษาระบบการมองเห็นและอารมณ์อื่นๆ ของการเรียนการสอนต้นรำ ภาคปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการค้นหาและการแก้ไขข้อผิดพลาด และยกระดับของการปฏิบัติระดับของเทคนิคต่างๆ การสะท้อนถึงความรับรู้ต่อองค์ประกอบของการฝึกฝนนี้ โดยสำรวจ เป้าหมายในการปฏิบัติ ความสามารถรับรู้การเคลื่อนไหว และการรับรู้สถานะแวดล้อม มโนภาพของผลย้อนกลับและเทคนิคในการทำให้มองเห็นภาพ

บาวเกอร์ (2007, pp. 75-96) ได้ศึกษาการเรียนและการรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับป่าฝนเขตร้อน โดยการวิเคราะห์จากภาพวาดของเด็ก การวิจัยนี้ได้ศึกษาการวาดรูปป่าฝนเขตร้อน ของเด็กนักเรียนช่วงอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยนักเรียนกลุ่มทดลองวาดรูปก่อนและหลังเยี่ยมชม Humid Tropic Biome ที่ Eden Project, Cornwall, UK กรอบความคิดเชิง ทฤษฎีได้มาจากการเรียนรู้จากธรรมชาติ (Informal Learning) และทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาวิธีการตีความหมายภาพวาดของกลุ่มทดลอง ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ และ เพื่อใช้ในการเรียนรู้ หลังจากการเยี่ยมชมสถานที่ของกลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่ภาพวาดของกลุ่มทดลอง ก่อนการเยี่ยมชมสถานที่ มีต้นไม้และพืชที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ตามแถบชนบทของประเทศอังกฤษ ภาพสัตว์ป่าเขตร้อนซึ่งในภาพวาดนั้นยังขาดความสมดุลของภาพ มิติ และมุมมองของภาพ แต่ภาพวาดภายหลังจากการได้เยี่ยมชมสถานที่นั้น ภาพวาดมีความถูกต้องมากขึ้น ทั้งในด้านรูปร่าง รายละเอียดของพืชและต้นไม้ในป่าเขตร้อน ความสมดุลของภาพ มิติ และมุมมองของภาพมีความชัดเจนมากกว่าภาพวาดตอนก่อนเยี่ยมชมสถานที่ การตีความจากภาพวาดและการวิจัยภาพวาดให้ข้อมูลเชิงลึกในความเข้าใจและการเรียนรู้เกี่ยวกับป่าฝนเขตร้อนของกลุ่มทดลอง และจากการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการเรียนรู้จากธรรมชาติ (Informal Learning) โดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์

วอร์ด คริสโตเฟอร์ (2009, pp. 154-168) ได้ศึกษานักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการค้นหาเอกลักษณ์ด้านดนตรีโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ ทางดนตรีผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสามารถในการแต่งเพลงได้อย่างอิสระ โดยการใช้อัลกอริทึมสารสนเทศ และการสื่อสาร ในชั้นเรียน นักเรียนสามารถทำได้ง่ายตาย และมีอิสระทางความคิดสร้างสรรค์ ซึ่ง

เป็นการ ยกกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้น แม้ว่านักเรียนกลุ่มทดลองไม่ได้ผ่าน การฝึกอบรมด้านดนตรี มาอย่าง เป็นทางการมาก่อน กลุ่มทดลองแบ่งเป็นนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา (อายุ 9-13ปี,และ 14-18ปี)และ นักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา (อายุ5-8ปี, และ9-13ปี) ที่ วินเซอร์ (Windsor,UK) ประเทศอังกฤษ ช่วงเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2002-ธันวาคม2003 จากการวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจ และความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เมื่อมีโอกาที่จะ 1) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นส่วน หนึ่งในกระบวนการคิดสร้างสรรค์ 2) การสำรวจเสียงใหม่ ในสภาวะแวดล้อมเสียงที่แตกต่าง (3) การส่งเสริม แรงจูงใจในการเรียนผ่านบทเรียน เป็นแรงผลักดัน ที่สำคัญในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และสะท้อน ให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลาย ของกลุ่มทดลอง นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้นและรู้สึกหลง รักรในงานศิลป์ (play –art) การวิจัยเชิงปฏิบัติถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อม ในการเรียน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ของ Bruner

ออร์ตัน เซอร์เทล (2009, pp. 30-39) จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ การประเมินผล การใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบคอนสตรัคติวิสต์ กับกลุ่มนักเรียนและครูผู้สอนกลุ่ม ตัวอย่าง เป็นนักเรียนจำนวน 26 คน และครูผู้สอน จำนวน1คน การวิจัยได้ดำเนินการ ที่มหาวิทยาลัย เทคนิค,อีสตันบูล สาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ หลักสูตรเตรียมความพร้อม ภาษาอังกฤษการ ออกแบบการเรียนรู้บนพื้นฐานของหลักการการเรียนรู้ตามรูปแบบคอนสตรัคติวิสต์ที่ถูกพัฒนา โดย ครูผู้สอนร่วมกับครูประจำชั้นได้นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ถูกรวบรวม โดยใช้เทคนิค การเก็บ รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data collection techniques) การวิเคราะห์และตีความ ผลการวิจัย คือการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ ที่มีผลดีต่อทั้งนักเรียนและครู แต่ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ในประเทศตุรกี มีระบบการสอบ ที่มุ่งเน้นการสอบ (exam-oriented system) วิธีการสอนแบบพหุปัญญาจึงไม่เป็นที่สนใจสำหรับนักเรียนบางคน

คิม โบซัน (2009, pp. 137-145) ได้ศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนที่เรียนรู้ภาษาวาดแบบโมนเน็ต และมาลากูซซีที่เรียนด้วยรูปแบบคอนสตรัคติวิสต์ งานวิจัยนี้ได้นำหลักการขั้นพื้นฐาน ของ โรงเรียน อนุบาล Reggio Emilia ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากสถานรับเลี้ยงเด็ก Reggio ของเด็กนักเรียนอายุ 4 ขวบการวิจัยนี้ใช้หลักการ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ในการวิเคราะห์ เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ ทางสังคมมีบทบาทต่อกระบวนการเรียนรู้ ของเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อที่จะได้เห็นมุมมองของการเรียนรู้ แบบคอนสตรัคติวิสต์ จากการอยู่ร่วมในสังคม การวิเคราะห์การพูดคุยปฏิสัมพันธ์กันของกลุ่มทดลอง และ การปฏิสัมพันธ์ภายใน ของกลุ่มการเรียนรู้ปฐมวัยของกลุ่มทดลอง การวิจัยได้มุ่งเน้นเรื่อง กิจกรรมของ เด็กอายุ 6 ขวบในหัวข้อ “สีสรรต่างๆของสีชมพู” “Shades of Pink” กลุ่มทดลองได้ให้ความเห็นที่

แตกต่างกันในระหว่างที่ดูภาพวาดของโมนี (Monet's) จากการวิจัยนี้ กลุ่มทดลองได้เป็นตีความหมาย และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ความมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทดลองการทำงานเป็นกลุ่มขนาดเล็ก กลายเป็นพื้นฐานสำหรับ สร้างความเป็นเอกภาพ ได้เกิดกระบวนการทางความคิด ขึ้นเช่นเดียวกับการวิธีการเปรียบเทียบการตีความหมาย ซึ่งจะมีผลให้เกิดความคิด และความหมายใหม่ๆ ขึ้น

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาและสามารถนำไปพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่มากที่สุดจากการลงมือปฏิบัติจริงตามขั้นตอนและกระบวนการของทักษะ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงยึดรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะปฏิบัติและเกิดความชำนาญสามารถเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ รวมเป็นองค์ความรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 106 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.2.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์

3.2.3.1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ เป็นแบบรูบริคสกอร์ (Rubric Score) 5 ระดับ

3.2.3.2 แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้อง เป็นแบบรูบริคสกอร์ (Rubric Score) 5 ระดับ

3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3.1 การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยยึดจุดมุ่งหมาย หลักการ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เวลาเรียน การวัดผลประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 กระทรวงศึกษาธิการและเอกสารประกอบหลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนการสอน สาระนาฏศิลป์

3.3.1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการ รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.1.3 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ จำนวน 6 แผน ทำการสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมงดังนี้

- แผนที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของนาฏยศัพท์ภาษาท่า
 แผนที่ 2 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์
 แผนที่ 3 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์
 แผนที่ 4 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด
 แผนที่ 5 เรื่อง ภาษาท่า และการขับร้องเพลงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือน

หงาย

แผนที่ 6 เรื่อง การแสดงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

3.3.1.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหา สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลา
 เรียน เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทักษะปฏิบัติ	เวลา/ชั่วโมง
1	ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของนาฏยศัพท์ภาษาท่า	ทดสอบก่อนเรียน - กิริยาการเคลื่อนไหวที่ใช้ประกอบการรำการแสดงโขนละคร เป็นการสื่อสารแทนคำพูด - นาฏยศัพท์เป็นคำศัพท์ขั้นพื้นฐานที่ช่วยในการแสดงนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง - ภาษาท่านาฏศิลป์เป็นพื้นฐานทางการแสดงที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ	1. มีความรู้และเข้าใจความหมายนาฏศิลป์เบื้องต้น นาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์สามารถแยกหมวดหมู่การใช้ส่วนต่างๆของร่างกายได้และตระหนักและซาบซึ้งถึงคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ	(1) 2
2	นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์	นามศัพท์ เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อท่ารำ หรือชื่อท่าที่บอกอาการกระทำ	2. มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติท่านาฏยศัพท์หมวดนามศัพท์ได้ถูกต้องและสวยงาม	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ	2
3	นาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์	กิริยาศัพท์ เป็นศัพท์ใช้เรียกในการปฏิบัติบอกอาการกิริยา	3. มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติท่านาฏยศัพท์หมวดกิริยาศัพท์ได้ถูกต้องและสวยงาม	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ	2
4	นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด	นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ดเป็นศัพท์ต่างๆที่ใช้เรียกในภาษานาฏศิลป์นอกเหนือไปจากนามศัพท์ และกิริยาศัพท์	4. มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติท่านาฏยศัพท์หมวดเบ็ดเตล็ดได้ถูกต้องและสวยงาม	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ	2

แผนที่	เนื้อหา	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทักษะปฏิบัติ	เวลา/ชั่วโมง
5	ภาษาท่า และการขับร้องเพลงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	ภาษาท่าและการขับร้องเป็นนาฏศิลป์เป็นพื้นฐานการแสดงที่สามารถสื่ออารมณ์และความหมายให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ รู้กลยุทธ์ในการจัดทำให้สวยงาม	5. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์ได้ถูกต้อง และ สวยงาม	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ-ขับร้อง	2
6	กาแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	-เพลงคืนเดือนหงาย เนื้อร้องของเฉลิม เศวตน์นันทน์ ทำนองของกรมศิลปากร -การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ใช้ท่ารำ สอดสร้อยมาลาแปลง ประกอบเพลง ทดสอบหลังเรียน	6. มีทักษะในการร้องเพลงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงายและมีทักษะในการแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงายใช้ท่ารำ สอดสร้อยมาลาแปลง	ทักษะปฏิบัติ ท่ารำ-ขับร้อง	2 (1)
รวม					12

3.3.1.5 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์

3.3.1.6 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความเหมาะสม

3.3.1.7 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.1.8 เสนอแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติเรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประกอบด้วย

1) ดร.ไพศาล วรคำ วุฒิ กศ.ด (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

2) นางรติกร เนื่องภักดี วุฒิ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

3) นางทิพย์พารักษ์ พรหมภักดี วุฒิ ค.บ. (ภาษาไทย) ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

4) นางวัฒนิกา วิชิต วุฒิ ค.บ. (นาฏศิลป์) ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

5) นางเบญจมาศ วงศ์สิทธิ์ วุฒิ ค.บ. (นาฏศิลป์) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองกง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3.3.1.9 ตรวจสอบการใช้ภาษา ความเหมาะสมโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบประเมินของลิเคิร์ต (Likert) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 240-241) แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (K) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3.1.10 แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ มี 5 ระดับคุณภาพ (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 241) คือ

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดตามเกณฑ์ของ ไพศาล วรคำ(2552, น. 240-241) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

3.3.1.11 ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญคือ ให้ปรับภาพท่ารำ(การเอียงศีรษะ)ในใบความรู้ให้ถูกต้องแล้วนำการตัดสินคุณภาพระดับคะแนน เฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัยซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นโดยสรุปว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($X = 4.56$, $SD = 0.54$)

(ดังภาคผนวก ข)

3.3.1.12 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.3.4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์

ผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.4.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ และศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีการสร้างเครื่องมือวัดผลทางการศึกษา

3.3.4.2 วิเคราะห์เนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์

ตารางที่ 3.1

การวิเคราะห์ความสอดคล้องการสร้างจำนวนข้อสอบกับสาระการเรียนรู้ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระการเรียนรู้/เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		ทั้งหมด	ต้องการ
ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของนาฏยศัพท์ ภาษาท่า	1.มีความรู้และเข้าใจความหมาย นาฏศิลป์เบื้องต้น นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์สามารถแยกหมวดหมู่การใช้ส่วนต่างๆของร่างกายได้และตระหนักและซาบซึ้งถึง คุณค่าของนาฏศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรม	8	6
นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์	2.มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์ ได้ถูกต้องและสวยงาม	7	5
นาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์	3.มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์ได้ถูกต้องและสวยงาม	7	6

(ต่อ)

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้/เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
		ทั้งหมด	ต้องการ
นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด	4.มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติทำนาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ดได้ถูกต้องและสวยงาม	5	3
ภาษาท่าและการขับร้องเพลง รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	5.มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏยศัพท์และการขับร้องได้ถูกต้อง	7	6
การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	6.มีทักษะในการแสดง รำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ท่ารำ สอดสร้อยมาลาแปลง	6	4
	รวม	40	30

3.3.4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 40 ข้อ และต้องการใช้จริง จำนวน 30 ข้อ โดยพิจารณาจากข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ที่ยอมรับได้ตามเกณฑ์

3.3.4.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ

3.3.4.5 นำแบบทดสอบที่ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.4.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อทำการตรวจสอบและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับตัวชี้วัด (Index of Item Objective Congruence or IOC) โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดการให้คะแนนผลการพิจารณาตัดสิน ดังนี้

กา / ในช่อง + 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
 กา / ในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์
 กา / ในช่อง - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

3.3.4.7 หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว นำผลการตอบมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5	เป็นข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพราะวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริง
น้อยกว่า 0.5	เป็นข้อสอบที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไข เพราะไม่ได้วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการ นำแบบทดสอบที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัย

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้เป็นแบบสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพราะวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจริงโดยข้อสอบสอดคล้องกับพฤติกรรมเกือบทุกข้อ ได้ค่าเฉลี่ย 0.90 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00(ดังภาคผนวก ค)

3.3.4.8 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น ห้องเรียน 106 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

3.3.4.9 นำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ค่าความเชื่อมั่น (r) (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 311-313) พบว่า แบบทดสอบจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ มีค่าความยากระหว่าง 0.43 ถึง 0.68 ค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.40 ถึง 0.90 และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบตามวิธีของโลเวทท์ ซึ่งมีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 (ดังภาคผนวก ค)

3.3.4.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3.3.5 การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้อง

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคืนเดือนหงาย เป็นแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบ

รูบรีคสกอร์ (Rubric Scoring) 5 ระดับ โดยประเมิน ทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคืนเดือนหงาย มีการเปล่งได้ถูกต้อง ออกเสียงได้ ชัดเจนตามอักขระวิธี รวมถึงขับร้องได้ถูกต้องตามทำนอง ในการปฏิบัติการขับร้องเพลงคืนเดือนหงาย จำนวน 1 ฉบับ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.3.5.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ และศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือ วัดผลทางการศึกษา

3.3.5.2 ศึกษาขอบเขตของเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา

3.3.5.3 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคืนเดือนหงาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบรูบรีคสกอร์ (Rubric Scoring) 5 ระดับ คือ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง 2 หมายถึง พอใช้ 3 หมายถึง ปานกลาง , 4 หมายถึง ดี, 5 หมายถึง ดีมาก กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้อง

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5 = ดีมาก	4 = ดี	3 = ปานกลาง	2 = พอใช้	1 = ต้องปรับปรุง
การเปล่งเสียง	เปล่งเสียงถูกต้อง มีก้องกังวานตลอดเพลง	เปล่งเสียงถูกต้อง มีความก้องกังวานเป็นส่วนใหญ่	เปล่งเสียงถูกต้อง มีความก้องกังวานเป็นบางแห่ง	เปล่งเสียงถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ มีเพี้ยนบางเป็นบ้างแห่ง	เปล่งเสียงเพี้ยน ไม่ถูกต้อง
อักขระ	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธีตลอดเพลง	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธีเป็นส่วนใหญ่	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธีเป็นบางแห่ง	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธี มีคลุมเครือบ้าง	ออกเสียงคลุมเครือไม่ชัดเจน
จังหวะและทำนอง	ขับร้องได้ถูกต้อง จังหวะทำนองตลอดเพลง	ขับร้องได้ถูกต้อง จังหวะทำนองเป็นส่วนใหญ่	ขับร้องได้ถูกต้อง จังหวะทำนอง มีเพี้ยนเป็นบางแห่ง	ขับร้องได้ถูกต้องตามทำนองบ้างแต่เพี้ยนเป็นส่วนใหญ่	ขับร้องจังหวะเพี้ยนเกือบตลอดเพลง
ลีลาและอารมณ์	แสดงลีลาท่าทางตามบทเพลงชัดเจนตลอดเพลง	แสดงลีลาท่าทางอารมณ์ตามบทเพลงชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	แสดงลีลาท่าทางอย่างมั่นใจ สอดคล้องกับบทเพลง	มีการแสดงลีลาท่าทาง	ไม่แสดงลีลา

3.3.5.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคันทอนหงายที่สร้างขึ้นเสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบการวัดและประเมินผล

3.3.5.5 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคันทอนหงายมาปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.5.6 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคันทอนหงาย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5คน เพื่อตรวจสอบการวัดและประเมินผล ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency or IOC)

3.3.5.7 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคันทอนหงาย มาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.5.8 หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว นำผลการตอบมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับ เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5	เป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงตาม เนื้อหาเพราะวัดตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมที่ต้องการจริง
น้อยกว่า 0.5	เป็นแบบประเมินที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไข เพราะไม่ได้วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ต้องการ นำแบบประเมินที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัย

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องนี้เป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพราะวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจริงโดยแบบประเมินสอดคล้องกับ พฤติกรรมเกือบทุกข้อ ได้ค่าเฉลี่ย 0.95 ถือว่าเป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนี ความสอดคล้องแต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 (ดังภาคผนวก ค)

3.3.5.9 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงคันทอนหงาย มาเป็นเครื่องมือ ประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียน

3.3.6 การสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำในการรำพื้นฐานนาฏศิลป์ เป็นแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนคุณภาพ (Rubric Scoring) 5 ระดับ โดยประเมินทักษะปฏิบัติทำรำของการรำพื้นฐาน นาฏศิลป์แสดงท่าทางได้ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์ รวมถึงจังหวะถูกต้อง และลีลาท่าทางที่อ่อน

ข้อยงดงามในการปฏิบัติทำรำการรำ จำนวน 1 ฉบับ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.3.6.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สารนาฏศิลป์ และศึกษาทฤษฎี หลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือ วัตถุประสงค์ทางการศึกษา

3.3.6.2 ศึกษาขอบเขตของเนื้อหา และมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด ให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา

3.3.6.3 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบรูบริคสกออร์ (Rubric Scoring) 5 ระดับ คือ 1 หมายถึง ต้อง ปรับปรุง, 2 หมายถึง พอใช้, 3 หมายถึง ปานกลาง, 4 หมายถึง ดี , 5 หมายถึง ดีมาก กำหนดเกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5 = ดีมาก	4 = ดี	3 = ปานกลาง	2 = พอใช้	1 = ต้องปรับปรุง
ความถูกต้องของทำรำ	ปฏิบัติได้ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์ครบกระบวนการทำรำ	ปฏิบัติได้ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์เป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติได้ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์เป็นบางส่วน	ปฏิบัติได้ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์แต่ไม่สมบูรณ์นัก	ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์
ความสัมพันธ์ของทำรำกับจังหวะเพลง	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องตลอดเพลง	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องเป็นบางส่วน	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะมีผิดบ้างเล็กน้อย	ลีลาท่าทางไม่สอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะไม่ถูกต้อง
ความสวยงามและอ่อนช้อย	ลีลาอ่อนช้อยงดงาม	ลีลาอ่อนช้อย	ลีลาไม่อ่อนช้อยนัก	ลีลาไม่อ่อนช้อยมีผิดบ้างเล็กน้อย	ลีลาไม่อ่อนช้อย
ความมั่นใจในการแสดงออก	มีความมั่นใจกล้าแสดงออกและเป็นตัวอย่างที่ดีสามารถนำผู้อื่นได้	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและเป็นตัวอย่างที่ดี	มีความมั่นใจกล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	ไม่มีความมั่นใจ

3.3.6.4 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำที่สร้างขึ้นเสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยาลัยเพื่อตรวจสอบการวัดและประเมินผล

3.3.6.5 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำมาปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัย

3.3.6.6 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบการวัดและประเมินผล ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency or IOC)

3.3.6.7 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ

3.3.6.8 หลังจากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้ว นำผลการตอบมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับ เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5	เป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพราะวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจริง
น้อยกว่า 0.5	เป็นแบบประเมินที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไข เพราะ ไม่ได้วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการ นำแบบประเมินที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ในการวิจัย

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาว่า แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำนี้เป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพราะวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมจริง โดยแบบประเมินสอดคล้องกับพฤติกรรมเกือบทุกข้อ ได้ค่าเฉลี่ย 1.00 ถือว่าเป็นแบบประเมินที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (ดังภาคผนวก ค)

3.3.6.9 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติทำร่ำ มาเป็นเครื่องมือประเมิน ความสามารถในการปฏิบัติของนักเรียน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.4.1.1 ระยะเวลาทดลอง ทำการทดลอง จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

3.4.1.2 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ โดยใช้แบบทดสอบย่อยเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนและใช้แบบประเมินทักษะปฏิบัติการซ้ำร้องและทำรำเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะปฏิบัติ ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียน

3.4.1.3 เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post-test) เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไปทดสอบกับนักเรียน แล้วนำทักษะปฏิบัติการซ้ำร้องและทำรำไปประเมินนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเดวีส์และรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น

วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติ ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.2.1 สถิติสำหรับงานของเครื่องมือ

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1) ร้อยละ คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-1)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2) ค่าเฉลี่ย คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, น. 110)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-2)$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

1.3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (3-3)$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

3.4.2.2 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบเดวิสสารนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยคำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, น. 98 – 99)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100 \quad (3-4)$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
 A แทน คะแนนเต็มของทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum y}{N}}{B} \times 100 \quad (3-5)$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2) การวิเคราะห์หาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบเดวิส สารานุกรมศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551, น. 102)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{total} - P_1} \quad (3-6)$$

เมื่อ	$E.I.$	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล
	P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน
	P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนของทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

3.4.2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1) การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 254-258)

$$IOC = \frac{\sum R}{n} \quad (3-7)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้มีประสบการณ์ทั้งหมด

2) การหาค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยใช้สูตร P (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 287-289)

$$P = \frac{f}{n} \quad (3-8)$$

เมื่อ P แทน ขีดความยาก

F แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ด้วยวิธีของ Brennan (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 296-297)

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_F}{n_F} \quad (3-9)$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

f_p แทน จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มผ่านเกณฑ์ (pass)

f_F แทน จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ (fail)

n_p แทน จำนวนคนในกลุ่มผ่านเกณฑ์

n_F แทน จำนวนคนในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์

4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ด้วยวิธี ของ โลเวทท์ (Lovett) (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 281)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x - \sum x^2}{(k-1) \sum (x-c)^2} \quad (3-10)$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K แทน จำนวนข้อสอบ

X แทน คะแนนรวมของผู้สอบแต่ละคน

C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ศึกษาดัชนีประสิทธิผล การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนกับหลังเรียน ศึกษาแบบวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย และปรากฏผลการวิจัยได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการประเมินพฤติกรรมการเรียน ประเมินการวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน แบบทดสอบย่อยท้ายแผน

- E₂ แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละจากการทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
- E.I. แทน ดัชนีประสิทธิผล

4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและทดลองใช้มาเป็นลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเป็นระยะๆ ตามความเหมาะสมกับเวลาในการดำเนินการ และนำมาวิเคราะห์เป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการทดลองมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายหน่วยของแต่ละแผน ตลอดทั้งคะแนนสอบจากการทำแบบวัดทักษะปฏิบัติหลังจากการเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ มาคำนวณหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ โดยนำผลคะแนนที่ได้จากการวัดทักษะปฏิบัติหลังเรียน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4

จำนวน 25 คน เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ของประสิทธิภาพในงานวิจัยนี้เท่ากับ 80/80 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยประจำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดทั้งคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาคำนวณหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ผลการคำนวณในตารางที่ 4

ตารางที่ 4.1

ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	30	26.13	1.09	87.08
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.78	2.04	82.58
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 87.08/82.58				

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อย (E_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.08 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.78 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.58 สรุปได้ว่า แผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.08/82.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ดังภาคผนวก ก)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการของกูดแมน,เฟลคเทอร์ และชไนเดอร์ (Goodman, Flechter and Schneider, 1980, p. 0; อ้างถึงใน เษขิญ กิจระการ, 2542, น. 3) ผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2

ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน ก่อนเรียนของทุกคน	ผลรวมของคะแนน หลังเรียนทุกคน	ดัชนีประสิทธิผล
25	30	456	991	E.I.=0.7191

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 แสดงว่าหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7191 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.91

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 จำนวน 25 คน เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผน ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องของนักเรียนทั้ง 25 คน ผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 4.3

ผลการประเมินแบบวัดทักษะปฏิบัติด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของ เดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	คะแนนทักษะปฏิบัติทำรำและการขับร้อง(60 คะแนน)	ร้อยละ
1	49	81.67
2	52	86.67
3	50	83.33
4	48	80.00
5	48	80.00
6	49	81.67
7	49	81.67
8	53	88.33
9	52	86.67
10	50	83.33
11	51	85.00
12	50	83.33
13	49	81.67
14	49	81.67
15	51	85.00
16	50	83.33
17	51	85.00
18	50	83.33
19	51	85.00
20	51	85.00
21	53	88.33
22	50	83.33
23	52	85.00
24	50	83.33
25	50	83.33
คะแนนทักษะปฏิบัติรวมทุกแผน		84.04

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติทำรำและการขับร้องเรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ละแผน โดยภาพรวม มีความสามารถในการปฏิบัติทำรำและการขับร้องหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติผ่านเกณฑ์ทักษะปฏิบัติร้อยละ 84.04

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย และผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผลการวิจัย
4. ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.1.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.1.3 เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80)

5.2.2 ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191

5.2.3 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04

5.3 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.3.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 87.08/82.58 หมายความว่า นักเรียนทำคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.08 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.58ซึ่งค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียน โดยนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียนประจำแผน 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 87.08 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อเรียนพื้นฐานนาฏศิลป์ เสร็จสิ้นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 82.58 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจมาจาก 1) ก่อนเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างและดูแลตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ทั้งเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ 2) วิธีการชัดเจน จัดสื่อการเรียนรู้และมีวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการถ่วงถ่วงตรวจสอบแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของคณะผู้เชี่ยวชาญ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังได้ผ่านกระบวนการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทดลอง และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาข้อบกพร่องต่างๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้นำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนทดสอบจริงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์เหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เป็นการสอนตั้งแต่การเริ่มรับรู้รูปแบบของนักเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ และทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการ

ปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและบทบาทในกิจกรรม จึงทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สมนึก ภัททิยธนี (2549, น. 98-102) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจว่าหากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับหนึ่งแล้วแผนการจัดการเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อภินิหาร แม่นวิเศษพงศ์ (2549, น. 104-110) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทย โดยการเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน พบว่า ชุดการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์โดนเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ 85.34/89.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ หลีกเพ็ชร (2550, น. 59-91) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่อง บายศรีปากชม กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.62/89.40 และสอดคล้องกับนวนลจิตต์ เขาวงกิตพิงศ์ (2534) ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับครูวิชาอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบที่ประกอบด้วย การสอนทักษะปฏิบัติ 3 ลักษณะ ได้แก่ การสอนทฤษฎีก่อนปฏิบัติ การสอนปฏิบัติก่อนทฤษฎี และการสอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ ครูผู้จัดกิจกรรมสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผลการทดลองพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

5.3.2 วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 แสดงว่าหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7191 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.91 จะเห็นได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 11.40 คิดเป็นร้อยละ 38 กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 24.78 คิดเป็นร้อยละ 82.58 นั่นคือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมทักษะปฏิบัติ โดยนักเรียนจะสามารถบอกขั้นตอนหลักของการปฏิบัตินั้นๆว่ามีอะไรบ้าง ได้ประสบการณ์จากการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่างๆ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้ฝึกปฏิบัติทำซ้ำได้อย่างถูกต้องสวยงามและมีความมั่นใจ ซึ่ง

สอดคล้องกับ สมจิตร์ ศรีหาวงศ์ (2553, น. 95-96) ได้วิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัดกิจกรรมทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชา นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 25 คน พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ มีค่าเท่ากับ 0.69 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธิดารัตน์ นวลมณี (2551, น. 75-113) พบว่า หลักสูตร ท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ชิ้นหมากเบง ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.83

5.3.3 ความสามารถทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้อง เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนแต่ละแผน โดยภาพรวมมีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติผ่านเกณฑ์ทักษะปฏิบัติร้อยละ 84.04 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้น พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงทำให้สามารถพัฒนาความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับเชิดฉิน โคตรมา(2551, น. 102-107) เพราะผู้วิจัยได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการสร้างแผนและแบบฝึกทักษะปฏิบัติอย่างมีระบบ จึงทำให้นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติได้อย่างเต็มศักยภาพอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกันก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างความสามารถและการพัฒนาทักษะปฏิบัติของผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าทางการเรียนทักษะปฏิบัติที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ จันสด (2551, น. 79-80) ได้ศึกษาแผนการเรียนรู้การพัฒนาทักษะปฏิบัติจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) เรื่องการร่างมาตรฐาน โดยใช้การพัฒนาทักษะปฏิบัติของเดวีส์ประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 88 ของนักเรียนทั้งหมด แสดงว่านักเรียนที่ได้เรียนการพัฒนาทักษะปฏิบัติมีการพัฒนาที่สูงขึ้นเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำตามขั้นตอนในการสร้างอย่างมีระบบและวิธีการเขียนแผนที่ดีโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีขั้นตอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลลักษณ์ อำนาคดี (2553, น. 75-77) ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆอย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความสนใจของผู้เรียนและเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการรอบด้านของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ทักษะกระบวนการ เพื่อให้

ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติจริง (ทีศนา แคมมณี, 2548, น. 11-24) นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดความชำนาญ เกิดความกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับความคิดของผู้อื่น นักเรียนได้ฝึกการเป็นผู้ นำและผู้ตามที่ดี นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ ควบคู่กับการแนะนำช่วยเหลือเสริมต่อระหว่าง นักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานได้ใช้ความสามารถในการทำ กิจกรรมต่างๆแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดทักษะ ปฏิบัติจากการ เรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อนักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติ นาฏยศัพท์และภาษาท่า การร้องมาตฐาน เพลงคืนเดือนหงายตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ทำให้นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากผู้วิจัยได้ให้ความรู้เรื่อง ท่ารำและการขับร้อง มีการประเมินผลจากการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้นในแต่ละแผน ส่งผลให้ผู้เรียนต้นตัว และทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าทางการเรียนที่สูง

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนที่มีโครงสร้างและขอบข่ายของเนื้อหา และบริบทที่อยู่ใกล้เคียงได้

5.4.1.2 ควรเป็นผู้สร้างสถานการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และปฏิบัติ

5.4.1.3 ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ให้เกิดความ ชำนาญเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ไปจัดการแสดงตามที่ ต้องการได้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการแสดงต่อไป โดยผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ตาม สถานการณ์

5.4.1.4 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละแผนไม่ควรจำกัดเวลามากเกินไป ควรมีการยืดหยุ่นเพื่อให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

5.4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรศึกษาการนำกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ ไปทดลองจัดการเรียนสอนใน

วิชาอื่น เพื่อเสริมทักษะให้เกิดแก่ผู้เรียน

5.4.2.2 ควรศึกษาการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ กับวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนตามรูปแบบต่างๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรกช ธิปัตติ. (2545). เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ เรื่อง แผนการจัดการเรียนรู้ผู้รู้ครูต้นแบบ.
 อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2524). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2532). สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2539). การวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน ศิลปะศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า
 และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. (2551). (พิมพ์ครั้งที่ 3).
 กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- กฤษริ คำชาย. (2540). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรีนติ้ง.
- ชญาภา ไบพลูทอง. (2554). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ เรื่องภาษานาฏศิลป์
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม :
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การพัฒนาหลักสูตร*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวลิต ชูกำแหง. (2555). *หลักสูตรการวิจัยและพัฒนา*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวาล แพ้วัดกุล. (2518). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2545). คู่มือการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แม็ค.

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 27(3) : 1 – 17.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2555). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธนาการพิมพ์.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2549). องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

เปียน ไชยศรี. (2524). *เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา*. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรรณี ข. เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการสอน (จิตวิทยาการศึกษาสำหรับครูในชั้นเรียน)*.

กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.

พีรพงศ์ แสนไสย. (2546). *การวิจัยทางนาฏศิลป์*. มหาสารคาม: ม.ป.พ.

ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภพ เลหาไพบูลย์. (2540). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รังสรรค์ โฉมยา. (ม.ป.ป.). *Psychology จิตวิทยา พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์*.

(พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสารคาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525*. กรุงเทพฯ :

อักษรเจริญทัศน์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปกรรมฉบับบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ :

ราชบัณฑิตยสถาน.

เรณู โกศิตานนท์. (2527). *ราไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

เรณู โกศิตานนท์. (2545). *สืบสานนาฏศิลป์ไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

เรียม ศรีทอง. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน*. กรุงเทพฯ: เจริญ เอ็ดดูเคชั่น.

ล้วน สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5).

กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรภาพ ขาวสุทธิ. (2542). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์*

โดยใช้การสอนตนเองกับการเรียนการสอนแบบรายบุคคลและแบบกลุ่มสำหรับนักศึกษา

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

วารี ถิระจิตร. (2534). *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารี ว่องพินัยรัตน์. (2530). *การสร้างข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยสวนสุนันทา

สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ:

ไทยวัฒนาพานิช.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีระพันธ์ สิทธิพงษ์. (2540). *ปรัชญาอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิคดีไซน์ด์ และการพิมพ์.

ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2537). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

สมนึก ภัททิยธนี. (2533). *การวัดผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กทม. : ประสานการพิมพ์.

สมบัติ ท้ายเรือคา. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมบัติ ท้ายเรือคา. (2536). *สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. แนวการใช้หลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุกัญญา กัตถุญ. (2542). *ผลการสอนวิทยาศาสตร์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา กัตถุญ. (2548). *นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). *ลิเก*. กรุงเทพฯ: หอภาพสุวรรณ.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). *วิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2477*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา กล่าเจริญ. (2531). *วิชาสอนนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (3546). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

Applewhite. Phillip B. (1965). *Organization Behavior*. New York: Prentice-Hall.

Brodie Julie A. and others. (2008). *More Than Just a Mirror Image The Visual System and Other Modes of Learning and Performing Dance*. Journal Of Dance Education.

Davies, I.K. (1971). *The Management of Learning*. London : McGraw-Hill.

Ericson, H.L. (1998). *Concept-Base Curriculum and Instruction*. Calif : CorWIN Press.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Educational*. New York : McGraw-Hill.

Harrow, A. (1972). *A Taxonomy of the Psychomotor Domain : A Guide for Developing Behavioral Objective*. New York : Longman.

Maslow. (1970). *Abraham Harold. Motivation and Personality*. New York : Harper and Row Inc.

Piaget, J. (1972). *Intellectual Evolution for Adolescence to Adulthood*. Human Development..

Rhodes Alison M.and Ed.M. (2006). *Dance in Interdisciplinary Teaching and Learning*. Journal of Dance EduCATION. 6.

Scott, Myers M. (1970). *Every Employ a manager : More Meaningful Work Through Jop Environment*. New York: McGraw – Hill.

Simson, D. (1972). *Teaching Physical Education : A System Approach*. Boston : Houghton MuffinCo.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ก.1

ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์

เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	คะแนนระหว่างเรียนแผนที่						รวม (30)	คะแนนหลัง เรียน (30)
	1(5)	2(5)	3(5)	4(5)	5(5)	6(5)		
1	4	5	5	5	4	5	28	27
2	4	5	5	5	5	4	28	28
3	4	5	3	4	4	5	25	23
4	3	5	4	4	4	5	25	22
5	4	4	4	5	5	4	26	25
6	3	5	3	4	4	5	24	26
7	4	4	5	5	3	4	25	23
8	4	5	5	5	4	5	28	23
9	4	4	5	5	4	5	27	24
10	4	4	5	4	4	5	26	25
11	4	4	5	5	5	4	27	26
12	4	5	4	5	4	4	26	29
13	4	4	5	4	4	4	25	28
14	4	4	5	4	4	3	24	22
15	4	5	5	4	5	5	28	27
16	4	4	5	4	5	4	26	23
17	4	4	5	5	4	5	27	28
18	3	5	4	4	5	5	26	23
19	4	5	4	5	5	4	27	27
20	4	5	5	4	5	4	27	23
21	4	5	5	5	4	4	27	24
22	4	4	4	5	4	5	26	23
23	5	5	4	5	5	4	28	25
24	4	3	5	4	4	5	25	22
25	4	4	4	5	4	4	25	28
ค่าเฉลี่ย							26.13	24.78
(E ₁ /E ₂)							87.08	82.58

ตารางที่ ก.2

ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง
พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	E.I.
1	14	27	0.7191
2	13	28	
3	7	23	
4	11	22	
5	10	25	
6	10	26	
7	13	23	
8	11	23	
9	7	24	
10	13	25	
11	10	26	
12	12	29	
13	7	28	
14	15	22	
15	14	27	
16	13	23	
17	13	28	
18	10	23	
19	7	27	
20	11	23	
21	12	24	
22	12	23	
23	11	25	
24	15	22	
25	10	28	
รวม	456	991	

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	E.I.
ค่าเฉลี่ย	11.40	24.78	
S.D	2.47	2.04	
ร้อยละ	38.00	28.58	

ตารางที่ ก.3

ผลการประเมินทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐาน
นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คนที่	คะแนนทักษะปฏิบัติทำรำและการขับร้อง(60 คะแนน)	ร้อยละ
1	49	81.67
2	52	86.67
3	50	83.33
4	48	80.00
5	48	80.00
6	49	81.67
7	49	81.67
8	53	88.33
9	52	86.67
10	50	83.33
11	51	85.00
12	50	83.33
13	49	81.67
14	49	81.67
15	51	85.00
16	50	83.33
17	51	85.00
18	50	83.33
19	51	85.00
20	51	85.00
21	53	88.33

คนที่	คะแนนทักษะปฏิบัติทำร่ำและการขับร้อง(60 คะแนน)	ร้อยละ
22	50	83.33
23	52	85.00
24	50	83.33
25	50	83.33
ค่าเฉลี่ย		8.40
S.D.		0.58
ร้อยละ		84.04

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์	เวลา 12
ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์	เวลา 2
ชั่วโมง	

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า นาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. สาระสำคัญ

นาฏยศัพท์เป็นคำที่ใช้เรียกชื่อลักษณะหรือกิริยาท่าทางในการแสดงนาฏศิลป์ เราควรฝึกหัดนาฏยศัพท์ให้ถูกต้องและสวยงามเพื่อเป็นพื้นฐานในการรำที่ดี

2. ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.5/1 บรรยายองค์ประกอบนาฏศิลป์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกความหมายนาฏยศัพท์ได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติ ท่าวงบน วงกลาง วงหน้า วงล่าง ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของนาฏยศัพท์

4. สาระการเรียนรู้

นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์ วง ได้แก่ วงบน วงกลาง วงหน้า วงล่าง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

-ทักษะการคิดวิเคราะห์

-ทักษะการคิดสร้างสรรค์

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

-กระบวนการปฏิบัติ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

-มีวินัย

-ใฝ่เรียนรู้

-รักความเป็นไทย

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะ

-ครูสาธิตทำรำนานาถุศัพทภาษาท่าและสังเกตการใช้นิ้ว ใช้มือ และแขนในการปฏิบัติท่ารำซึ่งจะเห็นว่า มีแบบแผน

ขั้นตอนการสอน ทำนาถุศัพทภาษาท่า

1) ครูอธิบายท่ารำ คือ นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือ ยกฝ่าแขนขึ้นเป็นวงโค้ง โดยยกข้างใดข้างหนึ่งแล้วอแขนให้ได้ส่วนโค้งและส่งฝ่าแขนไปข้างตัว การตั้งวงบนของตัวพระจะอยู่ระดับแง่ศีรษะ ส่วนของตัวนางจะอยู่ระดับหางคิ้ว ตามเอกสารใบความรู้ หน้า 83-94 ภาพประกอบที่ 1-11

2) ครูสาธิตท่า วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง ให้ผู้เรียนทำตามซ้ำๆ พร้อมกับอธิบายนาถุศัพทหมวดนาม

ศัพท ดังนี้

2.1) วงบน

2.2) วงกลาง

2.3) วงล่าง

2.4) วงบัวบาน

2.5) ท่าส่วนมือ

2.6) จีบหาง

2.2) จีบคว่ำ

2.3) จีบส่งหลัง

2.4) จีบปรกหน้า

2.5) จีบปรกข้าง

2.6) จีบล่อแก้ว

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็น ส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

- 1) ครูแสดงท่าร่างบนให้ผู้เรียนดูซ้ำๆ แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามที่ครูสาธิต ทำซ้ำกันประมาณ 3-5 ครั้ง
- 2) ครูให้ผู้เรียนรำไปพร้อมกันประมาณ 3 ครั้ง อย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

- 1) ครูให้ผู้เรียนรำตามขั้นตอนครบถ้วนทำทั้งหมด พร้อมครูรำประกอบ 3 ครั้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้นเช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

- 1) ครูให้ผู้เรียนรำประกอบเพลงเอง พร้อมช่วยแนะนำเทคนิควิธีการทำให้ประณีตและสวยงามจนเข้าใจและให้ฝึกด้วยตัวเอง

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

- 1) ครูให้ผู้เรียนรำพร้อมกันทั้งหมดจนเข้าใจและฝึกด้วยตัวเองได้

8. สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่องภาษาท่าและนาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์
2. แผนภูมิภาพ ภาพวงบน วงกลาง วงหน้า วงล่าง
3. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

9. การวัดและประเมินผล

1. แบบวัดทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

บันทึกผลการสอน

ผลการเรียนรู้

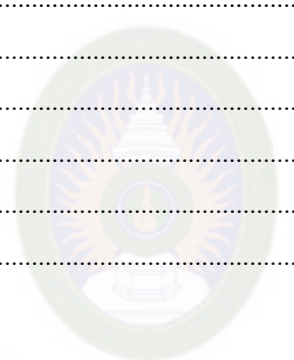
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาอุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(นายวรายุทธ มะปะทั่ง)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้

นาฏยศัพท์

นาฏยศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย เป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกท่าทางที่ปฏิบัติ หรือเรียกกิริยาอาการต่างๆ ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับนาฏศิลป์เพื่อใช้สื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตรงกัน

นาฏยศัพท์พื้นฐาน

อมรา กล้าเจริญ (2535 : 107-108) ได้ให้คำจำกัดความ ความหมายของนาฏยศัพท์ไว้ว่านาฏยศัพท์หมายถึง ศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ เป็นชื่อลักษณะท่ารำของไทย นาฏยศัพท์ที่ใช้กันเกี่ยวกับท่ารำนั้นมีมาก ถ้าแยกตามลักษณะของการใช้ จะแบ่งออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

1. หมวดนามศัพท์ เช่น

- 1.1 วง - วงบน วงหน้า วงกลาง วงล่าง
- 1.2 จีบ - จีบหงาย จีบคว่ำ จีบปรกข้าง จีบปรกหน้า จีบหลัง จีบชายพก
- 1.3 การใช้เท้า - ยกเท้า รวมเท้า เหลี่ยมเท้า กระจดกเท้า กระจดกเสี้ยว ก้าวเท้า

2. หมวดกิริยาศัพท์ แยกออกเป็น 2 พวก คือ

2.1 ศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะขณะที่ใช้ท่า

- 2.1.1 ศีรษะ คอ ไหล่ - เอียง ลักคอ กล่อมไหล่
- 2.1.2 ส่วนมือ แขน - สลัดมือ ม้วนมือ คลายมือ
- 2.1.3 ส่วนขา เท้า - ยึดยุบ กระทบ ตบเท้า ตะเตะเท้า วางหลัง กระทุ้งเท้ากะเทาะ วางสั้น ฉาย

เท้า ซอยเท้า ถัดเท้า จรด

2.2 ศัพท์เสริม

- 2.2.1 ศัพท์ที่เรียกเพิ่มเพื่อเสริมท่าทำให้สวยงาม เช่น ทรงตัว ลดวง ส่งมือ ตึงเอวเปิดคาง ฯลฯ
- 2.2.2 ศัพท์ที่เรียกท่ารำที่ไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ เช่น วงล้ำ วงหัก รำลอน รำแอ้รำเลื้อย รำข่ม

ตัว รำลักจิ้งหะ ฯลฯ

3. หมวดนาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด เช่น ตัวพระ ตัวนาง ตลกตามพระ นางตลาด นางกษัตริย์

ตัวอย่างการสาธิตนาฏยศัพท์

ท่ารำเบื้องต้นหรือนาฏยศัพท์ เป็นลักษณะการรำที่มีการฝึกฝนเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาไปสู่ท่ารำแบบอื่นต่อไป ดังนี้

1. วง เป็นการตั้งลำแขนเป็นวงคล้ายครึ่งวงกลม แขนงอพอสมควร มือตั้งขึ้น นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน หัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือเล็กน้อยฝ่ามือหันออกนอกตัว หักข้อมือให้หลังมือเข้าหาลำตัว

1.1 วงบน

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.1 วงบน

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

วงบน คือ นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือ ยกลำแขนขึ้นเป็นวงโค้ง โดยยกข้างใดข้างหนึ่งแล้วงอแขนให้ได้ส่วนโค้งและส่งลำแขนไปข้างตัว การตั้งวงบนของตัวพระจะอยู่ระดับแง่ศีรษะ ส่วนของตัวนางจะอยู่ระดับหางคิ้ว (การตั้งวงของตัวพระน้อย)

1.2 วงกลาง

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.2 วงกลาง

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

วงกลาง คือ นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือ ยกกำแขนขึ้นให้เป็นวง โค้งปลายนิ้วอยู่ระดับไหล่ (ตัวพระและตัวนางตั้งวงให้ปลายนิ้วอยู่ระดับไหล่)

1.3 วงล่าง

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.3 วงล่าง

ที่มาของภาพ : วรยุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

วงล่าง คือ นิ้วทั้ง 4 เรียงชิดติดกัน ส่วนนิ้วหัวแม่มือหักเข้าหาฝ่ามือ ให้ปลายนิ้วอยู่ระดับเอว หรือชายพก แต่วงล่างของตัวพระต้องกันข้อศอกออกด้านข้างสะเอว ส่วนวงล่างของตัวนางไม่หนีบข้อศอก เข้าลำตัวปลายนิ้วจะอยู่ระดับเอวหรือชายพก แต่วงล่างของตัวพระต้องกันข้อศอกออกด้านข้างสะเอว ส่วนวงล่าง ของตัวนางไม่ต้องกันศอกปลายนิ้วจะอยู่ระดับเอว

1.4 วงบัวบาน

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.4 วงบัวบาน

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

วงล่าง คือ การตั้งวงระดับต่ำที่สุด โดยทอดส่วนโค้งของลำแขนลงข้างล่างอยู่ระดับเอว โดยตั้งมือตรงหัวเข่าชิด ตัวพระกันศอกให้ห่างตัว

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.5 ทำส่วนมือ

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.5 ทำส่วนมือ

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

มือแบ คือ นิ้วชี้ กลาง นาง ก้อย ติดกัน ตึงนิ้ว หัวแม่มือ กาง หลบไปทางฝ่ามือ หักข้อมือไปทางหลังมือ แต่มีบางท่าที่ หักข้อมือไปทางฝ่ามือ เช่น ทำป้องหน้า

มือจับ คือ การกรีดนิ้ว โดยเอานิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือจรดกัน ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อแรกของปลายนิ้วชี้ ให้ตึงนิ้ว นิ้วกลาง นาง ก้อย กรีดห่างกัน หักข้อมือไปทางฝ่ามือ จับแบ่งเป็น ๕ ลักษณะ

1.6 ทำจีบหางาย

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.6 ทำจีบหางาย

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

จีบหางาย คือ การหางายฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น ถ้าอยู่ระดับหน้าท้องเรียกว่า จีบหางายชาย
 พก

1.7 ทำจีบคว่ำ

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.7 ทำจีบคว่ำ

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
จีบคว่ำ คือ การคว่ำฝ่ามือให้ปลายนิ้วชี้ลง หักข้อมือเข้าหาลำแขน

1.8 ทำจีบส่งหลัง

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.8 ทำจีบส่งหลัง

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จีบส่งหลัง คือ การส่งแขนไปข้างหลัง ตึงแขน พลิกข้อมือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น แขนตึงและส่งแขนให้สูงไปด้านหลัง

1.9 ท่าจีบปรกหน้า

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.9 ท่าจีบปรกหน้า

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

จีบปรกหน้า คือ การจีบที่คล้ายกับจีบหงาย แต่หันจีบเข้าหาลำตัวด้านหน้า ทั้งแขนและมือชูอยู่ด้านหน้า ตั้งลำแขนขึ้น ทำมุมที่ข้อพับตรงศอก หันจีบเข้าหาหน้าผาก

1.10 ท่าจีบปรกข้าง

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.10 ท่าจีบปรกข้าง

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
 จีบปรกข้าง คือ การจีบที่คล้ายกับจีบปรกหน้า แต่หันจีบเข้าหาแง่ศีรษะ ลำแขนอยู่ข้าง ๆ
 ระดับเดียวกับวงบน

1.11 ท่าจีบล่อแก้ว

ตัวนาง ตัวพระ

ภาพที่ ข.11 ท่าจีบล่อแก้ว

ที่มาของภาพ : วรายุทธ มะปะทั่ง (พ.ศ. 2562)

จีบล่อแก้ว คือ ลักษณะกิริยาท่าทางคล้ายจีบ ใช้นิ้วกลางกดข้อที่ ๑ ของนิ้วหัวแม่มือ

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง ประวัติความเป็นมา เพลงคืนเดือนหงาย

1. นาฏยศัพท์เป็นศัพท์เฉพาะในทางนาฏศิลป์ แบ่งออกเป็นกี่หมวด อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หมวดนามศัพท์มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ศัพท์ที่ใช้เรียกเฉพาะขณะที่ใช้ทำมีศัพท์อะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ศัพท์ที่เรียกเพื่อเสริมท่าทำให้สวยงามมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. หมวดนาฏศัพท์เบ็ดเตล็ดเรียกว่าอย่างไรบ้าง

.....

.....

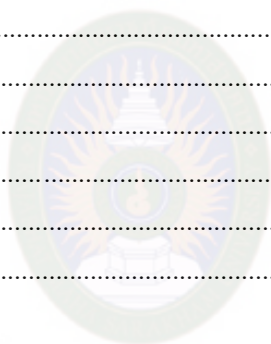
.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์)	ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พื้นฐานนาฏศิลป์	เวลา 12
ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาท่า และการขับร้องเพลงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	
เวลา 2 ชั่วโมง	

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.สาระสำคัญ

เพลงคืนเดือนหงายเป็นเพลงลำดับที่ 4 ในชุดร่ำวงมาตรฐาน ที่ประพันธ์บทร้องโดย จมื่นมานิตย์ นเรส (นายเฉลิม เศวตนันท์) บรรจุทำนองโดยอาจารย์มนตรี ตราโมท บรรจุทำรำโดยหม่อมต่วน (ครูศุภลักษณ์ ภัทรนาวิก) ครูมลลณี คงประภัทร์ และครูลมุล ยมะคุปต์ ใช้ทำรำสอดสร้อยมาลาแปลง

2.ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ศ 3.1 ป.5/1 บรรยายองค์ประกอบนาฏศิลป์

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.2.1 อธิบายความหมายของเพลงคืนเดือนหงายได้
- 2.2.2 บอกชื่อทำรำที่ใช้ประกอบเพลงคืนเดือนหงายได้
- 2.2.3 ขับร้องเพลงคืนเดือนหงายได้ถูกต้อง ทั้งเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ
- 2.2.4 ตีหรือเคาะจังหวะประกอบเพลงคืนเดือนหงายได้ถูกต้อง
- 2.2.5 ทำรำสอดสร้อยมาลาแปลงประกอบเพลงคืนเดือนหงายได้ถูกต้องและสวยงาม
- 2.2.6 ใช้นาฏยศัพท์ได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง
 - 1.3.1 รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
 - 1.3.2 เพลงคืนเดือนหงาย
- 3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการคิด

4.1.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์

4.1.2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

4.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

กระบวนการปฏิบัติ

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.1 มีวินัย

5.2 ใฝ่เรียนรู้

5.3 รักความเป็นไทย

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะ

- ครูสาธิตการร้องเพลงคลื่นเดือนหงาย พร้อมการเคาะหรือตีจังหวะ ฉิ่ง กรับ หรือการปรบมือ ประกอบตั้งแต่ต้นจนจบ

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทักษะย่อยเมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้วผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็น ส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้าๆ

- ครูให้ผู้เรียนร้องทีละวรรคก่อน แล้วร้องพร้อมกัน ประมาณ 3-4 รอบ อย่างช้าๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากติดขัดจุดใดผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนได้ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

- ครูให้ผู้เรียนร้องไปพร้อมกันถ้าคนไหนที่ร้องไม่ได้ครูจะช่วยชี้แนะ

ขั้นที่ 4 ขั้นใช้เทคนิควิธีการเมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้นเช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

- ครูให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะการขับร้องพร้อมกันตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

- เมื่อผู้เรียนขับร้องคล่องแล้วครูจะแนะนำเทคนิคการใช้น้ำเสียงให้ไพเราะมากขึ้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อยๆเป็นทักษะที่สมบูรณ์เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยๆต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

- ครูให้ผู้เรียนร้องไปพร้อมกันกับแถบบันทึกเพลง และเคาะจังหวะไปด้วยประมาณ 2-3 ครั้ง และฝึกร้องด้วยตนเอง

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีการ

7.1.1 ทดสอบ

7.1.2 ใบงาน

7.1.3 สังเกต

7.2 เครื่องมือ

7.2.1 แบบทดสอบย่อยก่อน-หลังเรียน

7.2.2 แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติการขับร้อง

7.3 เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

7.3.1 เกณฑ์แบบทดสอบย่อยหลังเรียน มี 5 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนน รวมเป็น 5 คะแนน

7.3.2 เกณฑ์การตรวจผลงานการปฏิบัติ ผู้เรียนแต่ละคนผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ใน

ระดับคุณภาพ

2 ขึ้นไป

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

8.1.1 แผนภูมิเนื้อเพลงคืนเดือนหงายและกำหนดจังหวะ

8.1.2 รูปภาพทำรำ หรือครุสาธิต

8.1.3 ใบความรู้ เรื่อง เพลงคืนเดือนหงาย

8.2 แหล่งการเรียนรู้

8.2.1 ห้องสมุด

8.2.2 อินเทอร์เน็ต

บันทึกผลการสอน

ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

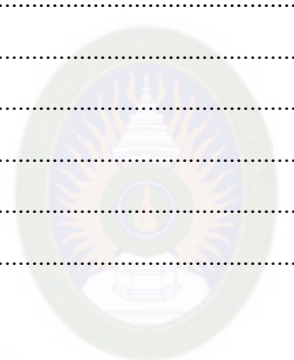
.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(นายวรายุทธ มะปะทั่ง)

ตำแหน่ง ครู

ใบความรู้

นาฏยศัพท์และภาษาท่า

ความหมายของนาฏยศัพท์

ศัพท์ที่ใช้เกี่ยวกับลักษณะท่ารำ ที่ใช้ในการฝึกหัดเพื่อแสดงโขน ละคร เป็นคำที่ใช้ในวงการนาฏศิลป์ไทย สามารถสื่อความหมายกันได้ทุกฝ่ายในการแสดงต่างๆ “นาฏย” หมายถึง เกี่ยวกับการพ้อนรำ เกี่ยวกับการแสดง ละคร “ศัพท์” หมายถึง เสียง คำ คำยากที่ต้องแปล เรื่อง เมื่อนำคำสองคำมารวมกัน ทำให้ได้ความหมายขึ้นมา

ในเรื่องของการแสดงนาฏศิลป์ไทยนั้น ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโขน ละคร หรือระบำเบ็ดเตล็ดต่างๆ การเคลื่อนไหว ลีลา ท่าทางต่างๆ ที่แสดงออกมานั้น ล้วนแต่มีความหมายเฉพาะ ซึ่งหากผู้แสดงได้ศึกษาในเรื่องของนาฏยศัพท์ ย่อมส่งผลให้มีความเข้าใจในการแสดงนั้นมากขึ้น และผลงานการแสดง ก็จะออกมาสมบูรณ์แบบนั่นเอง

ความหมายภาษาท่า

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ เป็นการนำท่าทางต่างๆ และสีหน้าที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น คำพูด กริยาอาการ อารมณ์ ความรู้สึก มาปฏิบัติเป็นท่าทางนาฏศิลป์ที่มีความหมายแทนคำพูด ให้สอดคล้องกับจังหวะ เพลงและการขับร้อง การฝึกปฏิบัติ การฝึกหัดภาษาท่าจะต้องฝึกให้ถูกต้องตามแบบแผนเพื่อจำได้สื่อความหมายได้โดยตรง ซึ่งจะทำให้ผู้ชมเข้าใจความหมายที่ผู้แสดงต้องการสื่อความหมายมากขึ้น ที่มาของภาษาท่า ที่ใช้ในการแสดงนาฏศิลป์

แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท

๑. ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ เป็นท่าทางที่ดัดแปลงมาจากท่าทางตามธรรมชาติของคนเรา แต่ปรับปรุงให้ดูสวยงามอ่อนช้อยมากยิ่งขึ้น โดยใช้ลักษณะการ ร่ายรำเบื้องต้นมาผสมผสาน เช่น ทำยิ้ม ทำเรียก ทำปฏิเสธ ทำร้องไห้ ทำดีใจ ทำเสียใจ ทำโกรธ

๒. ภาษาท่าที่มาจากประติมากรรมโดยตรง เป็นท่าทางที่ประดิษฐ์ ขึ้นเพื่อให้เพียงพอใช้กับคำร้องหรือคำบรรยาย ที่จะต้องแสดงออกเป็นท่ารำ เช่น สอดสร้อยมาลา เป็นต้น

ภาษาท่าเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ความหมายระหว่างผู้แสดงและผู้ชม ในการแสดงนาฏศิลป์ เพราะทำให้ผู้ชมทราบว่าผู้แสดงกำลังสื่ออะไร หรือกำลังมีอารมณ์อย่างไร

ภาษาท่าสามารถแบ่งได้เป็น

๓ ลักษณะ คือ

๑. ภาษาท่าที่ใช้แทนคำพูด
๒. ภาษาท่าที่ใช้แทนกริยาอาการต่างๆ
๓. ภาษาท่าที่ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกภายใน

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์

ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ ในชีวิตประจำวันทุกวันนี้มนุษย์เราใช้ท่าทางประกอบการพูดหรือบางครั้งมีการแสดงสีหน้า ความรู้สึก เพื่อเน้นความหมายด้วยในทางนาฏศิลป์ ภาษาท่าเสมือนเป็นภาษาพูด โดยไม่ต้องเปล่งเสียงออกมา แต่ออกลีลาประกอบอวัยวะของร่างกาย แสดงออกมาเป็นท่าทาง โดยเลียนแบบท่าทางธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจได้ การปฏิบัติภาษาท่าทางนาฏศิลป์แบ่งออกได้ ดังนี้

1. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แทนคำพูด เช่น ฉันทน์ เธอ ท่าน ปฏิเสธ ทำเรียก ทำไป
2. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์อธิบายหรือกริยาอาการ เช่น ทำยืน ทำเดิน ทำนั่ง
3. ภาษาท่าทางนาฏศิลป์ที่ใช้แสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ โกรธ เศร้าโศก

ใบความรู้

เพลงคืนเดือนหงาย

คำร้อง จมื่นมานิตยัณเรศ (นายเฉลิม เศวตนันท์) หัวหน้ากองการสังคีต กรมศิลปากร (ประพันธ์ในนาม กรมศิลปากร)

ทำนอง อาจารย์มนตรี ตราโมท

ยามกลางคืนเดือนหงาย
เย็นอะไรก็ไม่เย็นจิต
เย็นร่มธงไทยปกไปทั่วหล้า

เย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา
เท่าเย็นผูกมิตรไม่เปื้อนระอา
เย็นยี่งน้ำฟ้ามาประพรมเอย

ความหมาย เวลากลางคืน เป็นคืนเดือนหงาย มีลมพัดมาเย็นสบายใจ แต่ก็ยังไม่สบายใจเท่ากับการที่ได้ผูกมิตรกับผู้อื่น และที่ร่มเย็นไปทั่วทุกแห่งยิ่งกว่าน้ำฝนที่โปรยลงมา ก็คือการทำประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นเอกราช มีธงชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ ทำให้ร่มเย็นทั่วไป

ทำสดสร้อยมาลาแปลง แปลงมาจากทำสดสร้อยมาลาในเพลงงามแสงเดือน ทำเตรียมโดยยืนเท้าชิดกัน มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายที่ชายพก ศีรษะเอียงขวา พอเริ่มเพลงมือขวาที่จับหงายที่ชายพกโบกขึ้นไปตั้งวงบน โดยไม่ต้องสอดหรือม้วนมือ มือซ้ายลดวงลงแล้วพลิกข้อมือเป็นจับหงายที่ชายพก เปลี่ยนมาเอียงซ้าย

มือซ้ายยกขึ้นไปตั้งวงบน มือขวาตวงลงแล้วพลิก
 ซ้อมือเป็นจีบหงายที่ชายพก เอียงขวา ทำเช่นนี้
 ส ล ี บ ก ั น จ น จ บ เ พ ล ง
 การก้าวเท้า เริ่มก้าวเท้าขวาตรงคำว่า "คีน" ก้าว
 ซ้ายตรงคำว่า "เดือน" เท้าขวาวางหลังด้วยจมูก
 เท้าตรงคำว่า "หงาย" เท้าขวาเหยียบหนักลงไปตรง
 คำว่า "เย็น" แล้วก้าวซ้ายตรงคำว่า "พระพาย"
 ก้าวขวาตรงคำว่า "พริ้ว" แล้วเท้าซ้ายวางหลังตรง
 คำว่า "มา" เอียงศีรษะข้างมือจีบ และเท้าที่วาง
 หลังก็ข้างเดียวกับมือจีบเสมอ

แบบทดสอบย่อย
เรื่อง ประวัติความเป็นมา เพลงคืนเดือนหงาย

1. เพลงคืนเดือนหงายใช้ทำนองอะไร

.....
.....
.....
.....

2. วงดนตรีที่ใช้ประกอบการรำเพลงคืนเดือนหงายมีกี่ชนิด

.....
.....
.....
.....

3. วงดนตรีไทยที่บรรเลงเพลงคืนเดือนหงาย ชื่อวงอะไร

.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. การแต่งกายประกอบ เพลงคืนเดือนหงาย ชื่อชุดอะไร

.....
.....
.....
.....

5. มารยาทในการรำวงผู้รำจะต้องทำอย่างไรก่อนที่จะมีการรำ

.....
.....
.....
.....

แบบประเมินแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดวิส

.....
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านซึ่ง
 มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
 เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน
 เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน
 เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สาระการเรียนรู้ / เนื้อหา					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร.....
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน.....
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน.....
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย.....
2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา.....
2.2 ข้อความชัดเจน.....
2.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน.....
2.4 สามารถสอนได้บรรลุพฤติกรรมได้.....
3. ด้านสาระการเรียนรู้					
3.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย.....
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน.....
3.4 น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้.....

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้					
4.1 ได้รับความสนใจ.....
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา.....
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน.....
4.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....
4.6 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม.....
4.7 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม.....
5. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา.....
5.3 ได้รับความสนใจของผู้เรียน.....
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้.....
5.5 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน.....
5.6 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน.....
6. ด้านการวัดและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา.....
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....
6.3 ส่งเสริมการวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย.....
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้.....
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม.....
6.6 ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง.....

บันทึกความเห็นเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ตารางที่ ข.1

ผลการประเมินความเหมาะสมแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่อง
พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	\bar{X}	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5			
1. ด้านสาระสำคัญ								
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้ในหลักสูตร	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
1.2 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
1.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
1.4 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 1							4.55	มากที่สุด
2. ด้านตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	4	4	5	5	22	4.40	มาก
2.2 ข้อความชัดเจน	4	5	5	4	4	22	4.40	มาก
2.3 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4	5	5	4	4	22	4.40	มาก
2.4 สามารถสอนได้บรรลุพฤติกรรมได้	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 2							4.45	มาก
3. ด้านสาระการเรียนรู้								
3.1 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	4	5	4	22	4.40	มาก
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
3.4 น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้	5	4	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 3							4.55	มากที่สุด

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	\bar{x}	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5			
4. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้								
4.1 ไร่้ความ	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียนเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
4.6 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
4.7 เรียงลำดับกิจกรรมได้เหมาะสม	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 4							4.60	มากที่สุด
5. ด้านสื่อ/แหล่งเรียนรู้								
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
5.3 ไร่้ความสนใจของผู้เรียน	4	4	5	5	4	22	4.40	มาก
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
5.5 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	4	5	5	4	5	23	4.60	มากที่สุด
5.6 เหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของ ผู้เรียน	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 5							4.60	มากที่สุด
6. ด้านการวัดและประเมินผล								
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	4	5	5	23	4.60	มากที่สุด
6.3 ส่งเสริมการวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	4	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
6.4 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	4	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
6.5 ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
6.6 ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านที่ 6							4.63	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน							4.56	มากที่สุด
S.D.							0.70	

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

1. ข้อสอบฉบับนี้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
2. เวลาในการทำข้อสอบ 60 นาที
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จากตัวเลือก ก ข ค และ ง แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบ ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการดังตัวอย่าง

0. การตั้งวงบนกลางตัวพระมือน้อยอยู่ระดับใด
- ก. แงศีรษะ
 - ข. หางคิ้ว
 - ค. ไหล่
 - ง. หน้าท้อง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		X		

4. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ข เป็นข้อ ง ให้ทำดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0		X		X

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์)
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

<p>1. ข้อใดคือความหมายของนาฏศัพท์</p> <p>ก. ศัพท์ทางวิชาการ</p> <p>ข. ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย</p> <p>ค. ศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อบุคคล</p> <p>ง. ศัพท์เฉพาะทางด้านนาฏศิลป์ที่เกี่ยวกับการเรียกท่าจำ</p> <p>2. การตั้งวงบนและวงล่างต่างกันอย่างไร</p> <p>ก. การหักข้อมือ</p> <p>ข. ระดับของวง</p> <p>ค. การเหยียดนิ้ว</p> <p>ง. การจับนิ้ว</p> <p>3. นาฏศัพท์แบ่งได้กี่หมวด</p> <p>ก. 2 หมวด</p> <p>ข. 3 หมวด</p> <p>ค. 4 หมวด</p> <p>ง. 5 หมวด</p> <p>4. การตั้งวงบน เป็นนาฏศัพท์ประเภทใด</p> <p>ก. นามศัพท์</p> <p>ข. กิริยาศัพท์</p> <p>ค. นาฏศัพท์เบ็ดเตล็ด</p> <p>ง. ศัพท์พิเศษ</p> <p>5. นาฏศัพท์ข้อใดอยู่ในหมวดกิริยาศัพท์</p> <p>ก. วงบน วงล่าง</p> <p>ข. ตัวพระ ตัวนาง</p> <p>ค. ยิ้ม ดีใจ</p> <p>ง. ถัดเท้า ลักคอก</p> <p>6. นาฏศัพท์ข้อใดอยู่ในหมวดนามศัพท์ทั้งหมด</p> <p>ก. วงบน ลักคอก</p> <p>ข. ก้าวเท้า ตัวพระ</p>	<p>7. การจับปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่ตรงส่วนใด</p> <p>ก. โคนนิ้วชี้</p> <p>ข. ข้างนิ้วชี้</p> <p>ค. ข้อแรกของนิ้วชี้</p> <p>ง. ปลายนิ้วชี้</p> <p>8. การตั้งวงจะต้องงอแขนให้มีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. ขนานกับพื้น</p> <p>ข. เกือบครึ่งวงกลม</p> <p>ค. หันฝ่ามือเข้าลำตัว</p> <p>ง. ข้อศอกแนบชิดลำตัว</p> <p>9. จากภาพหมายถึง</p> <p>นาฏศัพท์ใด</p> <p>ก. จับ</p> <p>ข. จับคว่ำ</p> <p>ค. จับปรกข้าง</p> <p>ง. จับส่งหลัง</p> <p>10. การตั้งวงบนตัวนางมืออยู่ระดับใด</p> <p>ก. แงศีรษะ</p> <p>ข. หางคิ้ว</p> <p>ค. ไหล่</p> <p>ง. หน้าท้อง</p> <p>11. การตั้งวงล่างปลายนิ้วมือควรอยู่ระดับใด</p> <p>ก. แงศีรษะ</p> <p>ข. หางคิ้ว</p> <p>ค. ไหล่</p> <p>ง. ชายพก</p> <p>12. การตั้งวงบนจะให้สวยงามควรทำอย่างไร</p> <p>ก. ปลายนิ้วทั้ง4ต้องห่างกัน</p> <p>ข. แขนต้องเหยียดตึง</p> <p>ค. ปลายนิ้วมืออยู่ระดับไหล่</p>
---	--

<p>ค. วงล่าง จีบหงาย ง. นางตลาด นางกษัตริย์</p>	<p>ง. หักข้อมือเข้าหาลำแขน</p>
<p>13. ข้อใดคือนาฏยศัพท์หมวดกิริยาศัพท์ ก. เอียง ม้วนมือ ข. วงบน ถัดเท้า ค. ลักคอก กระทุ้งเท้า ง. ส่งมือ ก้าวเท้า</p> <p>14. กิริยาของมือที่จีบปรกข้าง วิธีสลัดคลายมือจีบออก ให้คลายฝ่ามือลงแล้วพลิกข้อมือตั้งขึ้นพลิกขึ้น เป็นจีบหงาย เรียกว่าอะไร ก. สลัดมือ ข. กรายมือ ค. ตั้งวง ง. จีบคว่ำ</p> <p>15. ข้อใดไม่ใช่ศัพท์เสริมในหมวดกิริยาศัพท์ ก. ทรงตัว ข. ลดวง ค. ตบเท้า ง. ส่งมือ</p> <p>16. การกระดกเท้า มักจะทำหลังจากข้อใด ก. การยกเท้า ข. การกระทุ้งเท้า ค. การถัดเท้า ง. การจรดเท้า</p> <p>17. จากภาพเรียกนาฏยศัพท์ในข้อใด ก. ตบเท้า ข. จรดเท้า ค. ยกเท้า ง. กระทุ้งเท้า</p> <p>18. เราใช้ส่วนใดของเท้าในการกระทุ้งเท้า ก. ปลายนิ้ว ข. จมูกเท้า</p>	<p>19. ข้อใดไม่ใช่นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด ก. ตัวพระ ข. ตัวนาง ค. ตัวโงง ง. นางกษัตริย์</p> <p>20. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด คำว่า “อ่อน” หมายถึงข้อใด ก. นิ่ง ข. เอียง ค. วาง ง. ลง</p> <p>21. แม่ท่า เป็นนาฏยศัพท์หมวดใด ก. คุณศัพท์ ข. นามศัพท์ ค. กิริยาศัพท์ ง. นาฏยศัพท์เบ็ดเตล็ด</p> <p>22. ภาษาท่า หมายถึงข้อใด ก. การแสดงความรู้สึกทางสายตา ข. การใช้คำพูดอธิบายความรู้สึก ค. การใช้ท่าทางเป็นสื่อแทนคำพูด ง. การใช้มือร่วมกับการเคลื่อนไหวร่างกาย</p> <p>23. ถ้ามีอารมณ์โกรธ จะแสดงท่าทางอย่างไร ก. ก้มหน้า ข. ลืมตาโพล่ง ค. จีบมุมปาก ง. มือสีที่ก้านคอใต้ใบหู</p> <p>24. ถ้าต้องการปฏิเสธควรแสดงท่าทางอย่างไร ก. สายศีรษะไปมา ข. พยักหน้าซำๆ ค. กระพริบตาถี่ๆ ง. เบะปาก</p>

<p>ค. สั้นเท้า ง. ฝ่าเท้า</p> <p>25. เพลงคืนเดือนหงายมีท่วงทำนองลักษณะอย่างไร ก. เสียใจ ข. เบื่อหน่าย ค. ตื่นเต้น ง. สนุกสนาน</p> <p>26. ยามกลางคืนเดือนหงายเย็นพระพายโบกพริ้วปลิวมา เท่าเย็นผูกมิตรไม่เบื่อระอา ท่อนเพลงที่หายไปมีเนื้อเพลงว่าอย่างไร ก. เย็นอะไรก็ไม่เท่าเย็นจิต ข. เย็นร่มธงไทยปกไทยทั่วหล้า ค. เล่นอะไรให้มีระเบียบ ง. เล่นสนุกอย่างวัฒนธรรม</p> <p>27. เพลงคืนเดือนหงายใช้ทำรำแบบใด ก. ทำรำยั่ว ข. ทำสอดสร้อยมาลาแปลง ค. ทำซึกแบ่งผัดหน้า ง. ทำพรหมสี่หน้า</p>	<p>28. ในการรำทำสอดสร้อยมาลาแปลงมือที่จับควรจับแบบใด ก. จับคว่ำ ข. จับส่งหลัง ค. จับชายพก ง. จับข้าง</p> <p>29. การเคลื่อนที่ในการรำเพลงคืนเดือนหงายเป็นอย่างไร ก. ย่ำอยู่กับที่ ข. ก้าวๆหยุดๆ ค. เดินแล้วกระทุ้งเท้าตามจังหวะเพลง ง. ก้าวเดินสลับซ้ายและขวา</p> <p>30. จากภาพเป็นการแสดง ทำรำเพลงใดในการรำวงมาตรฐาน ก. เพลงชาวไทย ข. เพลงคืนเดือนหงาย ค. เพลงบุชาน์กรบ ง. เพลงรำมาชิมารำ</p>
---	---

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จำนวน 30 ข้อ (30 คะแนน)

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ง	21	ง
2	ข	22	ค
3	ข	23	ง
4	ก	24	ก
5	ง	25	ง
6	ค	26	ก
7	ค	27	ข
8	ข	28	ค
9	ก	29	ค
10	ข	30	ข
11	ง		
12	ง		
13	ค		
14	ก		
15	ก		
16	ข		
17	ง		
18	ข		
19	ค		
20	ข		

ตารางที่ ค.1

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อความกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
17	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
24	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ ค.2

ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	P	B	ผลการประเมิน	ข้อ	P	B	ผลการประเมิน
1	0.48	0.50	ใช้ได้	16	0.65	0.70	ใช้ได้
2	0.58	0.80	ใช้ได้	17	0.48	0.60	ใช้ได้
3	0.48	0.50	ใช้ได้	18	0.65	0.70	ใช้ได้
4	0.45	0.50	ใช้ได้	19	0.58	0.60	ใช้ได้
5	0.53	0.40	ใช้ได้	20	0.65	0.60	ใช้ได้
6	0.55	0.50	ใช้ได้	21	0.53	0.40	ใช้ได้
7	0.55	0.80	ใช้ได้	22	0.48	0.50	ใช้ได้
8	0.55	0.90	ใช้ได้	23	0.60	0.70	ใช้ได้
9	0.58	0.60	ใช้ได้	24	0.68	0.50	ใช้ได้
10	0.45	0.70	ใช้ได้	25	0.58	0.40	ใช้ได้
11	0.63	0.60	ใช้ได้	26	0.55	0.60	ใช้ได้
12	0.53	0.80	ใช้ได้	27	0.60	0.70	ใช้ได้
13	0.40	0.50	ใช้ได้	28	0.63	0.70	ใช้ได้
14	0.50	0.60	ใช้ได้	29	0.58	0.80	ใช้ได้
15	0.65	0.60	ใช้ได้	30	0.43	0.70	ใช้ได้

หมายเหตุ

1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) = 0.87
2. ค่าความยากง่าย (Difficulty) อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.68
3. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.90

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5 = ดีมาก	4 = ดี	3 = ปานกลาง	2 = พอใช้	1 = ต้องปรับปรุง
ความถูกต้องของท่ารำ	ปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์ครบกระบวนการท่ารำ	ปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์เป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์เป็นบางส่วน	ปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์แต่ไม่สมบูรณ์นัก	ปฏิบัติทำไม่ถูกต้องตามรูปแบบของนาฏศิลป์
ความสัมพันธ์ของท่ารำกับจังหวะเพลง	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องตลอดเพลง	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะถูกต้องเป็นบางส่วน	ลีลาท่าทางสอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะมีผิดบ้างเล็กน้อย	ลีลาท่าทางไม่สอดคล้องกับเนื้อเพลงจังหวะไม่ถูกต้อง
ความสวยงามและอ่อนช้อย	ลีลาอ่อนช้อยงดงาม	ลีลาอ่อนช้อย	ลีลาไม่อ่อนช้อยนัก	ลีลาไม่อ่อนช้อยมีผิดบ้างเล็กน้อย	ลีลาไม่อ่อนช้อย
ความมั่นใจในการแสดงออก	มีความมั่นใจกล้าแสดงออกและเป็นตัวอย่างที่ดีสามารถนำผู้อื่นได้	มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและเป็นตัวอย่างที่ดี	มีความมั่นใจกล้าแสดงออก	กล้าแสดงออก	ไม่มีความมั่นใจ

เกณฑ์การแปลผล คะแนนระหว่าง 17-20 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก
 คะแนนระหว่าง 13 – 16 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับดี
 คะแนนระหว่าง 9 – 12 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 คะแนนระหว่าง 5 – 8 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้
 คะแนนระหว่าง 0 – 4 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตารางที่ ง.1

ผลการประเมินความสอดคล้องของรายการประเมินกับเกณฑ์ของ
แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำ

รายการ ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	4	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
เฉลี่ย						5	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้อง

ประเด็นที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5 = ดีมาก	4 = ดี	3 = ปานกลาง	2 = พอใช้	1 = ต้องปรับปรุง
การเปล่งเสียง	เปล่งเสียงถูกต้อง มีก้องกังวานตลอดเพลง	เปล่งเสียงถูกต้อง มีความก้องกังวานเป็นส่วนใหญ่	เปล่งเสียงถูกต้อง มีความก้องกังวานเป็นบางแห่ง	เปล่งเสียงถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่ มีเพี้ยนบางเป็นบ้างแห่ง	เปล่งเสียงเพี้ยน ไม่ถูกต้อง
อักขระ	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธี ตลอดเพลง	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธี เป็นส่วนใหญ่	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธีเป็นบางแห่ง	ออกเสียงชัดเจน ถูกต้องตามอักขระวิธี มีคลุมเครือบ้าง	ออกเสียงคลุมเครือไม่ชัดเจน
จังหวะและทำนอง	ขับร้องได้ถูกจังหวะ ทำนองตลอดเพลง	ขับร้องได้ถูกจังหวะ ตามทำนองเป็นส่วนใหญ่	ขับร้องได้ถูกจังหวะ ตามทำนอง มีเพี้ยนเป็นบางแห่ง	ขับร้องได้ถูกต้อง ตามทำนองบ้าง แต่เพี้ยนเป็นส่วนใหญ่	ขับร้องจังหวะเพี้ยนเกือบตลอดเพลง
ลีลาและอารมณ์	แสดงลีลาท่าทาง อารมณ์ตามบทเพลง ชัดเจนตลอดเพลง	แสดงลีลาท่าทาง อารมณ์ตามบทเพลง ชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	แสดงลีลาท่าทาง อย่างมั่นใจ สอดคล้องกับบทเพลง	มีการแสดงลีลา ท่าทาง	ไม่แสดงลีลา

เกณฑ์การแปรผล คะแนนระหว่าง 17 – 20 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติ อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนระหว่าง 13 – 16 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับดี

คะแนนระหว่าง 9 – 12 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติ

อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 5 – 8 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติ

อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนระหว่าง 0 – 4 หมายถึง มีความสามารถในการปฏิบัติ

อยู่ในระดับต้องปรับปรุง

ตารางที่ ง.2

ผลการประเมินความสอดคล้องของรายการประเมินกับเกณฑ์ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการข้อร้อง

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ΣR	IOC	ผลการประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
เฉลี่ย						4.75	0.95	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบเรียนบ้านห้วยยางสะอาด
วันที่ 27, 2563

ที่.....
วันที่ 13, พ.ค., เวลา 10.00 น.

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด

ด้วย นายวราวุธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ
วิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัย
ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการ

- เก็บรวบรวม
 สว.พิจารณา
 สว.มอบ

วันที่ 13, พ.ค., 63

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

จาก

-๐๙๖๑๐๗

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

๑๓ พ.ค. ๖๓

โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด
วันที่ 28 / 2563ศก.
วันที่ 12 / 11 / เวลา 19.00 น.

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด

ด้วย นายวราวุธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ
วิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัย
ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการ

เจริญ
 กว้างขวาง
 กว้างไกล
วันที่ 13, 11, 62

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ช.ภ.น.

-อนุชิต

๑๓ ๑๑.๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ ลสบ ๖๑๑๓/๒๕๖๒ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒
 เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ

ด้วย นายวราวุธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอร้องเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทร์ชุม)
 คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางรติกร เนื่องภักดี

ด้วย นายวรายุทธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ... ตรวจสอบด้านหลักสูตรและการเขียนเอกสาร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางทิพย์พาร์ักษ์ พรหมภักดี

ด้วย นายวราวุธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐาน นานุกิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตาม วัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๕๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวัฒนิกา วิจิต

ด้วย นายวราวุธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ..... ตรวจสอบด้านนาฏศิลป์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๘๗๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางเบญจมาศ วงศ์สิทธิ์

ด้วย นายวรายุทธ มะปะทั่ง รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๒๐๑๓๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ..... ตรวจสอบด้านนาฏศิลป์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายวรายุทธ มะปะทั่ง
วันเกิด	3 ธันวาคม 2537
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลเขาสวนกวาง อำเภอกวนช้าง จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	171 หมู่ 15 บ้านห้วยยางศรีวิไล ตำบลดงเมืองแอม อำเภอกวนช้าง จังหวัดขอนแก่น 40280
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอกวนช้าง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ครูอัตราจ้าง โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอกวนช้าง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2560	ศิลปกรรมศาสตร์ (ศป.บ.) สถาบันมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) หลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม